

SK

SK

SK

EURÓPSKA KOMISIA

Brusel, 26.8.2010
KOM(2010) 245 v konečnom znení/2

CORRIGENDUM:

Annule et remplace le document COM(2010) 245 final du 19.5.2010

Concerne toutes les versions linguistiques

**OZNÁMENIE KOMISIE EURÓPSKEMU PARLAMENTU, RADE, EURÓPSKEMU
HOSPODÁRSKEMU A SOCIÁLNEMU VÝBORU A VÝBORU REGIÓNOV**

„Digitálna agenda pre Európu“

**OZNÁMENIE KOMISIE EURÓPSKEMU PARLAMENTU, RADE, EURÓPSKEMU
HOSPODÁRSKEMU A SOCIÁLNEMU VÝBORU A VÝBORU REGIÓNOV**

„Digitálna agenda pre Európu“

OBSAH

1.	Úvod.....	3
2.	Oblasti opatrení digitálnej agendy	8
2.1.	Pulzujúci digitálny jednotný trh.....	8
2.2.	Interoperabilita a normy	16
2.3.	Dôvera a bezpečnosť	18
2.4.	Rýchly a ultrarýchly prístup k internetu.....	21
2.5.	Výskum a inovácie.....	24
2.6.	Zvyšovanie digitálnej gramotnosti, zlepšovanie digitálnych zručností a začleňovania osôb	28
2.7.	Výhody pre spoločnosť EÚ vyplývajúce z IKT.....	31
2.8.	Medzinárodné aspekty digitálnej agendy.....	38
3.	Realizácia a správa.....	39

1. Úvod

Celkovým cieľom digitálnej agendy je priniesť udržateľné hospodárske a spoločenské výhody vyplývajúce z digitálneho jednotného trhu založené na rýchlom a ultrarýchlom internete a interoperabilných aplikáciách.

Kríza zmarila roky hospodárskeho a spoločenského pokroku a odhalila štrukturálne slabiny európskeho hospodárstva. Hlavným cieľom Európy dnes musí byť dostať sa naspäť na správnu koľaj. Na to, aby dosiahla udržateľnú budúcnosť, nesmie sa zamerať len na krátkodobú perspektívu. Čelíme demografickému starnutiu a celosvetovej konkurencii a máme tri možnosti, ako sa zachovať: pracovať tvrdšie, pracovať dlhšie alebo pracovať inteligentnejšie. Pravdepodobne naša cesta bude zahŕňať všetky tri možnosti, ale len tretia je zárukou zvýšenia životného štandardu Európanov. Na to, aby sa tento cieľ dosiahol, sa v digitálnej agende navrhujú opatrenia, ktoré treba naliehavo vykonať, aby sa Európa dostala na cestu inteligentného, udržateľného a inkluzívneho rastu. Tieto návrhy pripravujú pôdu pre dlhodobejšie transformácie, ktoré so sebou prinesú čoraz zdigitalizovanejšie hospodárstvo a spoločnosť.

Európska komisia v marci 2010 predstavila stratégiu nazvanú „Európa 2020“¹ s cieľom vymaniť sa z krízy a pripraviť hospodárstvo EÚ na výzvy nasledujúceho desaťročia. Načrtáva sa v nej vízia dosiahnuť vysokú úroveň zamestnanosti, nízkouhlíkové hospodárstvo, produktivitu a sociálnu súdržnosť, ktorá sa bude naplňovať prostredníctvom konkrétnych opatrení na vnútroštátnej úrovni a na úrovni EÚ. Je potrebné, aby sa zodpovednosť za rast a pracovné miesta v tomto boji prevzala na najvyššej politickej úrovni a aby sa zmobilizovali všetci aktéri v celej Európe.

Digitálna agenda pre Európu je jednou zo siedmich hlavných iniciatív stratégie „Európa 2020“ zameraná na vymedzenie kľúčovej úlohy, ktorú využívanie informačných a komunikačných technológií (IKT) bude musieť zohrávať, aby Európa uspela vo svojom úsilí do roku 2020².

Cieľom tejto agendy je určiť smerovanie úsilia o maximalizáciu spoločenského a hospodárskeho potenciálu IKT, v prvom rade internetu, životne dôležitého média hospodárskych a spoločenských aktivít: obchodovania, práce, hier, komunikácie a slobodného prejavu. Úspešné naplnenie tejto agendy podnieti inováciu, hospodársky rast a zlepšenia v každodennom živote ako pre občanov, tak pre podniky. Väčšie rozšírenie a efektívnejšie využívanie digitálnych technológií teda

¹ EUROPE 2020 - A strategy for smart, sustainable and inclusive growth, COM(2010) 2020. (Európa 2020 - Stratégia na zabezpečenie inteligentného, udržateľného a inkluzívneho rastu“, KOM(2010) 2020.

² Digitálna agenda vychádza z rozsiahlych konzultácií, predovšetkým z podnetov zo *Správy o digitálnej konkurencieschopnosti EÚ 2009* (KOM 2009)390; z verejných konzultácií Komisie vedených v roku 2009 o budúcich prioritách IKT; zo záverov Rady pre dopravu, telekomunikácie a energetiku z decembra 2009, konzultácií a stratégie Európa 2020, a zo správy *ICT Industry Partnership Contribution to the Spanish Presidency Digital Europe Strategy*, ktorú Európsky parlament vypracoval z vlastnej iniciatívy vzhľadom na *2015.eu*, a z vyhlásenia, na ktorom sa dohodli ministri na neformálnom zasadnutí v Granade v apríli 2010. Všetky tieto dokumenty sú k dispozícii na adrese:

http://ec.europa.eu/information_society/eeurope/i2010/index_en.htm.

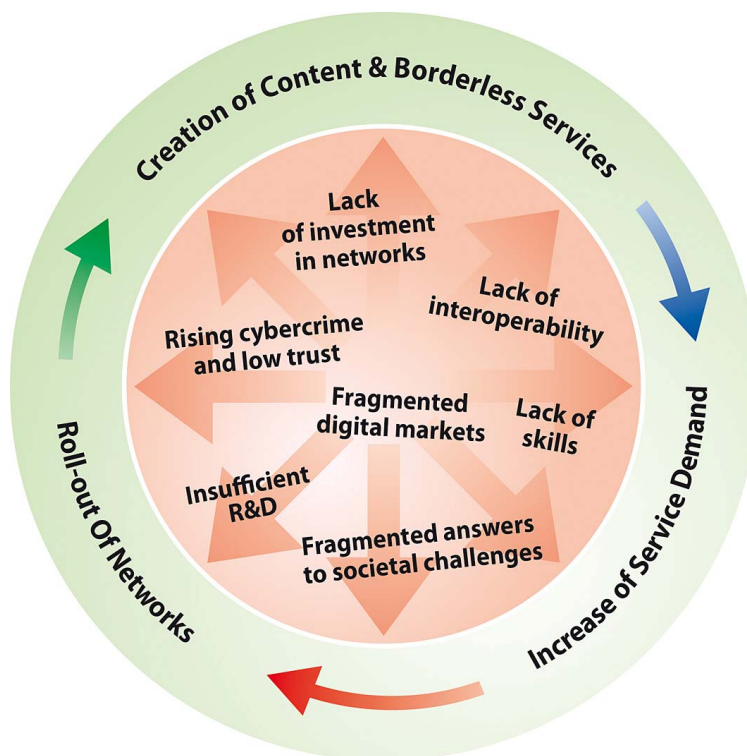
umožní Európe riešiť kľúčové otázky a prinesie Európanom lepšiu kvalitu života napríklad v podobe lepšej zdravotnej starostlivosti, bezpečnejších a efektívnejších riešení dopravy, čistejšieho životného prostredia, nových mediálnych možností a jednoduchšieho prístupu k verejným službám a kultúrnemu obsahu.

Sektor IKT priamo vytvára 5 % európskeho HDP, jeho každoročná trhovú hodnotu je 660 miliárd EUR, ale k celkovému nárastu produktivity prispieva oveľa väčšou mierou (20 % priamo zo sektora IKT a 30 % z investícií z IKT), a to vďaka vysokému stupňu dynamiky a inovácie tohto sektora a úlohe, ktorú zohráva pri zmene spôsobu obchodovania iných sektorov. Takisto vplyvy IKT na spoločnosť sú značné – napríklad skutočnosť, že každý deň v Európe používa internet viac ako 250 miliónov ľudí a že prakticky všetci občania EÚ vlastnia mobilný telefón, zmenila životný štýl.

Súčasný vývin vysokorýchlostných sietí má taký istý prevratný efekt, aký mal rozvoj využívania elektrickej energie či dopravných sietí v minulom storočí. Vývoj spotrebnej elektroniky napreduje a hranice medzi digitálnymi zariadeniami sa stierajú. Služby sa zblížujú a presúvajú sa z fyzického do digitálneho sveta, stávajú sa univerzálne dostupnými na všetkých zariadeniach, či na inteligentných mobilných telefónoch, tabletoch, osobných počítačoch, digitálnych rádiách alebo televíznych prijímačoch s vysokým rozlíšením. Predpokladá sa, že do roku 2020 sa budú takmer všetky digitálne obsahy a aplikácie poskytovať online.

Tento obrovský potenciál IKT sa môže zmobilizovať prostredníctvom dobre fungujúceho pozitívneho kolobehu činností. Atraktívny obsah a služby treba dať k dispozícii v interoperabilnom a bezhraničnom internetovom prostredí. Tým sa stimuluje dopyt po vyššej rýchlosti a väčšej kapacite, čím sa zas vytvárajú obchodné príležitosti pre investície do rýchlejších sietí. Zavádzanie rýchlejších sietí potom zas otvára priestor pre inovatívne služby využívajúce väčšie rýchlosti. Tento proces je znázornený na **Obrázok 1** na vonkajšom okruhu.

Obrázok 1: Pozitívny kolobeh digitálneho hospodárstva

Tento tok činností sa môže do veľkej miery poháňať sám. Vyžaduje si obchodné prostredie, ktoré podporuje investície a podnikanie. A hoci transformačná sila IKT je zrejmá, treba vyriešiť závažné otázky, aby sa mohla využívať. Napriek tomu, že na základe technológie s údajným „celosvetovým“, bezhraničným dosahom sa pre mnohých občanov EÚ črtá digitálny spôsob života, nemôžu sa uspokojiť so závažným problémom, že jednotný trh vytvorený pred internetom ešte stále nie je kompletne online. Využívanie digitálnych technológií, či v úlohe občana, spotrebiteľa alebo pracovníka, je ohrozené obavami o súkromie a bezpečnosť, nedostatočným prístupom k internetu, nevyhovujúcou využiteľnosťou, nedostatočnými potrebnými zručnosťami a nepostačujúcou dostupnosťou pre všetkých. Európanov frustruje, keď IKT nenapĺňajú prísľub lepších služieb verejnosti. Obávajú sa, že Európa si v situácii, keď sa vďaka internetu zintenzívnila hospodárska súťaž v oblasti investícií, pracovných príležitostí a svetového hospodárskeho vplyvu, nezabezpečuje primerané prostriedky na to, aby mohla prosperovať z rastu tohto sektora znalostného hospodárstva.

Komisia na základe konzultácií so zainteresovanými stranami a poznatkov obsiahnutých vo vyhlásení z Granady a v uznesení Európskeho parlamentu určila sedem najvýraznejších prekážok, ktoré sú na **Obrázok 1** zobrazené na vnútornom kruhu a stručne opísané v nasledujúcich bodoch. Tieto prekážky samotné alebo v kombinácii vážnym spôsobom narúšajú úsilie využívať IKT. Potreba komplexnej a jednotnej odpovede politiky na úrovni EÚ je teda jednoznačná. Sú prejavom skutočnosti, že Európa zaostáva za svojimi priemyselnými partnermi. V súčasnosti je miera ukladania hudby v Spojených štátoch štvornásobne vyššia ako v EÚ z dôvodu nedostatku legálnych ponúk a rozdrobenosti trhu. Až 30 % Európanov ešte nikdy nepoužilo internet, Európa má len 1 % rozšírenie vysokorýchlostných sietí založených na optickom vlákne, zatiaľ čo v Japonsku je 12 % a v Južnej Kórei 15 %

a výdavky EÚ na výskum a rozvoj IKT zodpovedajú len 40 % výdavkov Spojených štátov v tejto oblasti.

- *Fragmentácia digitálnych trhov*

Európa je ešte stále mozaikou vnútroštátnych online trhov a Európanom bránia využívať výhody digitálneho jednotného trhu riešiteľné problémy. Komerčný a kultúrny obsah a služby musia prúdiť cez hranice, a tento cieľ by sa mal dosiahnuť odstránením regulačných bariér a umožnením elektronickej platby a fakturovania, vyriešením sporov a dôverou zo strany zákazníkov. V rámci súčasného regulačného rámca sa môže a musí vykonať viac, aby sa vyformoval jednotný trh v sektore telekomunikácií.

- *Nedostatok interoperability*

Európe sa ešte nepodarilo získať maximálne výhody vyplývajúce z interoperability. Nedostatky pri určovaní noriem, verejnom obstarávaní a koordinácii medzi verejnými orgánmi vytvárajú prekážky tomu, aby digitálne služby a zariadenia, ktoré Európania využívajú, fungovali spoločne tak, ako by mali. Digitálna agenda môže mať úspech len vtedy, keď jednotlivé časti a aplikácie budú interoperabilné a založené na normách a otvorených platformách.

- *Narastajúca počítačová kriminalita a riziko malej dôvery v siete*

Európania sa nebudú zapájať do čoraz sofistikovanejších aktivít online, pokiaľ nebudú mať pocit, že sa ani oni sami, ani ich deti, nemôžu na svoje siete úplne spoľahnúť. Preto musí Európa riešiť nové formy kriminality, ktoré sa objavili, tzv. počítačovú kriminalitu, ktorá siaha od zneužívania detí až po krádeže totožnosti a počítačové útoky, a vyvinúť mechanizmy, ktoré budú schopné na ne reagovať. Súčasne nárast množstva databáz a nových technológií, ktoré umožňujú ovládanie jednotlivcov na diaľku, predstavujú nové problémy pri hájení základných práv Európanov na ochranu osobných údajov a súkromia. Internet sa medzičasom stal tak životne dôležitou informačnou infraštruktúrou pre jednotlivcov, ako aj pre celé európske hospodárstvo, že musíme naše systémy a siete IT budovať tak, aby boli odolné a bezpečné pred novými hrozbami každého druhu.

- *Nedostatok investícií do sietí*

Treba urobiť viac, aby sa zabezpečilo zavádzanie a využívanie širokopásmového pripojenia s narastajúcou rýchlosťou pre všetkých, tak prostredníctvom pevných, ako aj bezdrôtových technológií, a umožnili investície do nových veľmi rýchlych, otvorených a konkurencieschopných internetových sietí, ktoré budú hlavnými tepnami budúceho hospodárstva. Naše kroky musíme zamerať na poskytovanie správnych stimulov pre súkromné investície, ktoré treba doplniť starostlivo nasmerovanými verejnými investíciami, bez toho, aby sa naše siete znovu monopolizovali, ako aj na zlepšenie pridelovania frekvenčného spektra.

- *Nedostatočný výskum a úsilie o inováciu*

Investície v Európe sú ešte stále nedostatočné, jej úsilie rozdrobené, kreativitu MSP nevyužíva v plnej miere a nedarí sa jej premeniť intelektuálnu výhodu výskumu na

náskok v hospodárskej súťaži inovácií založených na trhu. Musíme vychádzať z talentu našich výskumných pracovníkov, aby sme dospeli k inovatívnemu ekosystému, v ktorom všetky európske spoločnosti založené na IKT, bez ohľadu na to, aké sú veľké, mohli vyvíjať výrobky svetovej triedy, po ktorých sa bude vytvárať dopyt. Preto musíme upriamiť pozornosť na suboptimálnu povahu súčasného výskumu a úsilia o inováciu a účinne využívať viac súkromných investícií, lepšie koordinovať a spoločne využívať zdroje, umožniť „jednoduchší a rýchlejší“ prístup digitálnych MSP k finančným prostriedkom EÚ určeným na výskum, budovať spoločné výskumné infraštruktúry a inovačné zoskupenia a podporovať rozvoj noriem a otvorených platforiem pre nové aplikácie a služby.

- *Nedostatok digitálnej gramotnosti a zručností*

Európa trpí čoraz väčším nedostatkom profesionálnych zručností v oblasti IKT a deficitom digitálnej gramotnosti. V dôsledku toho sú mnohí občania vylúčení z digitálnej spoločnosti a hospodárstva a nesmierny znásobujúci sa efekt, ktorým IKT môžu prispieť k rastu produktivity, sa nemôže rozvinúť. Táto situácia si vyžaduje koordinovanú reakciu, ktorú by mali viesť členské štáty a iné zainteresované strany.

- *Premárnené príležitosti pri reakciách na zmeny v spoločnosti*

Ak by sa podarilo rozvinúť úplný potenciál IKT, Európa by mohla nachádzať oveľa lepšie riešenia niektorých svojich najakútnejších zmien v spoločnosti: zmeny klímy a iných ohrození nášho životného prostredia, starnúceho obyvateľstva a stúpajúcich nákladov na zdravotnú starostlivosť, vývinu efektívnejších verejných služieb a integrácie ľudí so zdravotným postihnutím, digitalizácie európskeho kultúrneho dedičstva a jeho prístupovanie pre túto a budúce generácie atď.

Digitálna agenda pre Európu koncipuje svoje kľúčové opatrenia na základe potreby systematicky riešiť týchto sedem problémových oblastí a v podobe horizontálnej iniciatívy zahŕňa tri rozmery rastu uvedené v stratégii Európa 2020. Podrobnejší opis týchto problémových oblastí sa uvádza v nasledujúcich jednotlivých častiach a vyplýva z neho naliehavá potreba vykonať určené opatrenia ako súbor pozitívnych agend s cieľom vystupňovať hospodársku a sociálnu výkonnosť Európy. Komisia bude ostražito sledovať, či sa vyskytnú ďalšie prekážky, a bude na ne primerane reagovať.

Digitálna agenda si bude vyžadovať neutíchajúcu angažovanosť, ako zo strany EÚ, tak zo strany členských štátov (vrátane regionálnej úrovne). Nemôže uspieť bez výrazného príspevku ostatných zainteresovaných strán vrátane mladej generácie, ktorá s digitálnou technológiou vyrástla a od ktorej sa máme mnohé čo naučiť. Táto agenda je momentálnym náčrtom aktuálnych a predvídateľných problémov a príležitostí a bude sa meniť vo svetle získaných skúseností a rýchlych technologických a spoločenských zmien.

2. OBLASTI OPATRENÍ DIGITÁLNEJ AGENDY

2.1. Pulzujúci digitálny jednotný trh

Nastal čas, aby nový jednotný trh priniesol výhody digitálneho veku.

Internet nemá hraníc, ale online trhy na celosvetovej úrovni aj na úrovni EÚ sú ešte stále rozdelené množstvom bariér, ktoré ovplyvňujú nielen prístup k celoeurópskym telekomunikačným službám ale aj k tomu, čo by mali byť celosvetové internetové služby a obsah. Tento stav nesmie pretrvať. Po prvé, vytvorenie atraktívneho online obsahu a služieb a ich voľný obeh na území EÚ a za jej hranicami sú základom stimulácie pozitívneho kolobehu dopytu. Pretrvávajúca fragmentácia však ochromuje konkurencieschopnosť Európy v digitálnom hospodárstve. Preto nie je prekvapujúce, že EÚ zaostáva na takých trhoch, ako je trh s mediálnymi službami, jednak z hľadiska toho, k čomu majú zákazníci prístup, a jednak z hľadiska obchodných modelov, ktorými sa môžu vytvárať pracovné príležitosti v Európe. Väčšina nedávnych úspešných internetových podnikov (ako Google, eBay, Amazon a Facebook) bola založená inde ako v Európe³. Po druhé, napriek súboru kľúčových právnych predpisov v oblasti jednotného trhu o elektronickom obchode, elektronickom fakturovaní a elektronických podpisoch, pravidlá sa v členských štátoch neuplatňujú rovnako a transakcie v digitálnom prostredí sú ešte stále príliš zložité. Po tretie, spotrebitelia a podniky naďalej čelia situácii, keď panuje značná neistota vzhľadom na ich práva a právnu ochranu pri obchodovaní online. Po štvrté, Európa ani zďaleka nemá jednotný trh telekomunikačných služieb. Jednotný trh z tohto dôvodu potrebuje zásadnú aktualizáciu na to, aby sa presunul do éry internetu.

Na vyriešenie týchto problémov treba vykonať obsiahle opatrenia v týchto oblastiach:

2.1.1. Sprístupnenie obsahu

Spotrebitelia oprávnené očakávajú prinajmenšom rovnako efektívny prístup k obsahu online, ako v offline svete. Európe chýba jednotný trh v sektore obsahu. Ak by napríklad online hudobný obchod chcel začať prevádzkovať celoeurópsku službu, musel by rokovať s celým radom združení spravujúcich autorské práva sídliačich v 27 krajinách. Spotrebitelia si disky CD môžu kúpiť v akomkoľvek obchode, ale v mnohých prípadoch si nemôžu kúpiť hudbu z online platforiem v EÚ, pretože práva a licencie sa udeľujú na vnútroštátnej úrovni. Táto skutočnosť je v ostrom protiklade k pomerne nekomplikovanému obchodnému prostrediu a distribučným kanálom v iných častiach sveta, predovšetkým v Spojených štátoch, a pripomína iné rozdrobené trhy, ako napríklad ázijské (**Obrázok 2**).

Aby sa zachovala dôvera držiteľov práv a používateľov a uľahčilo udeľovanie licencií cez hranice, riadenie a transparentnosť združení kolektívnej správy práv duševného vlastníctva sa musí zlepšiť a prispôbiť technologickému pokroku. Jednoduchšie, jednotnejšie a technologicky neutrálne riešenia **cezhraničného a celoeurópskeho udeľovania licencií** v audiovizuálnom sektore budú stimulovať

³ Iba každá deväta spoločnosť pôsobiaca v sektore aplikácií IKT na zozname Financial Times Global 500 je európska, len 4 z 54 najviac navštevovaných webstránok v Európe aj pochádzajú z Európy.

kreativitu a pomôžu tvorcom obsahu a vysielateľom, čo bude v prospech európskych občanov. Takéto riešenia by mali zachovať zmluvnú slobodu držiteľov práv. Držitelia práv by neboli povinní udeľovať licencie na všetkých európskych územiach, ale mohli by sami rozhodovať o obmedzení platnosti licencií na určité územia a zmluvne ustanovovať mieru licenčných poplatkov.

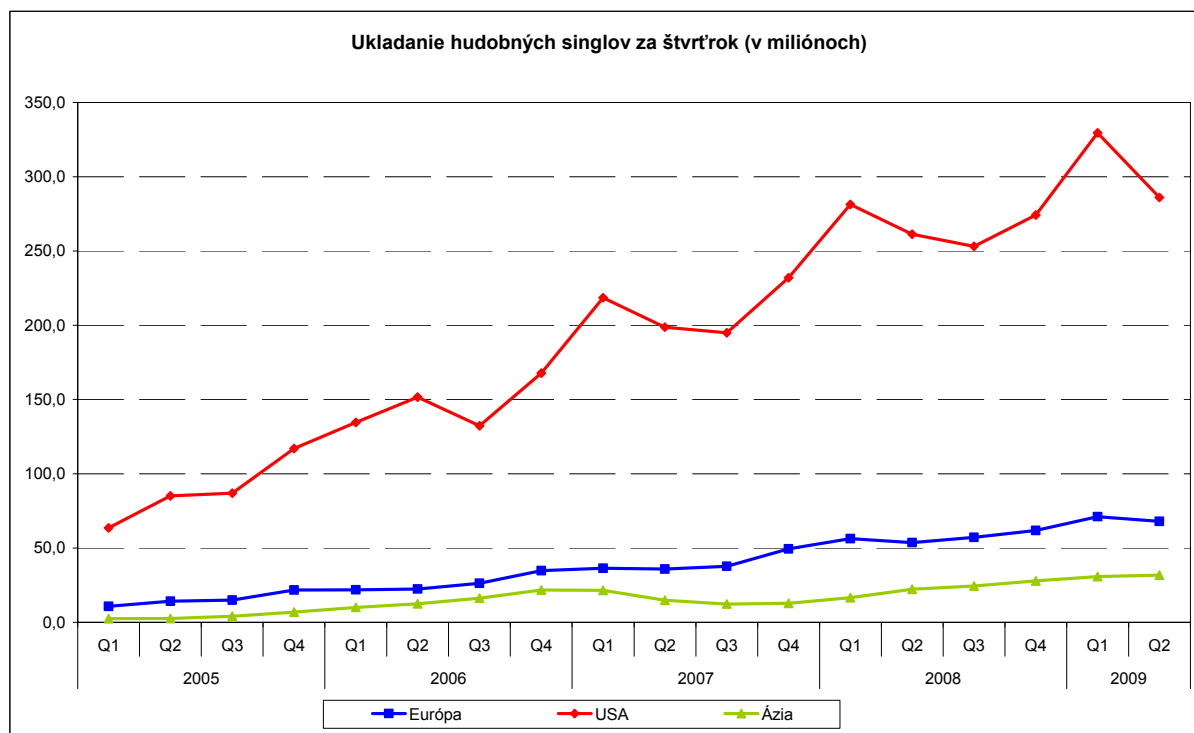
V prípade potreby sa preskúmajú dodatočné opatrenia, pri ktorých by sa zohľadnili osobitosti všetkých rozličných foriem online obsahu. Z tohto hľadiska Komisia v tejto fáze nevyklučuje ani neuprednostňuje žiadnu konkrétnu možnosť ani právny nástroj. Týmito otázkami sa takisto zaoberal profesor Monti vo svojej správe „Nová stratégia pre jednotný trh“ (A new strategy for the single market), ktorú predsedovi Európskej komisie predložil 9. mája 2010 a na ktorú Komisia zareaguje prostredníctvom oznámenia do leta 2010⁴.

Digitálna distribúcia kultúrneho, žurnalistického a tvorivého obsahu je lacnejšia a rýchlejšia, a tak môžu autori a poskytovatelia obsahu zasiahnuť nové a širšie publikum. Európa musí napredovať pri vytváraní, produkcii a distribúcii digitálneho obsahu (na všetkých platformách). Napríklad, Európa má silnú sféru vydavateľov, ale potrebuje konkurencieschopnejšie online platformy. To si vyžaduje inovatívne obchodné modely, v rámci ktorých sa umožnia rôzne spôsoby prístupu k obsahu a platieb zaň, a vytvorila by sa tak spravodlivá rovnováha medzi ziskami držiteľov práv a všeobecným prístupom verejnosti k obsahu a poznatkom. Na to, aby sa takýmto obchodným modelom darilo, nemusí byť nevyhnutná legislatíva za predpokladu, že všetky zainteresované strany budú spolupracovať na základe zmlúv. Dostupnosť rozmanitej a atraktívnej legálnej ponuky online by takisto bola účinnou odpoveďou na pirátstvo.

⁴

Pozri http://ec.europa.eu/commission_2010-2014/president/news/press-releases/pdf/20100510_1_en.pdf, kapitola 2.3.

Obrázok 2: Ukladanie hudby – miera v Spojených štátoch štvornásobok miery v EÚ

Zdroj: Screen Digest

Verejné orgány by sa mali zhostiť svojej úlohy pri podpore trhov s online obsahom. Otázky konvergenzie by mali byť súčasťou každého preskúmania verejnej politiky vrátane daňových aspektov. Vlády napríklad môžu stimulovať trhy s obsahom tak, že sprístupnia **informácie verejného sektora** za transparentných, účinných a nediskriminačných podmienok. Ide o významný zdroj potenciálneho rastu inovatívnych online služieb. Opätovné využitie týchto zdrojov informácií sa čiastočne harmonizovalo⁵, ale okrem toho sa verejným orgánom sa musí uložiť povinnosť sprístupniť zdroje údajov pre cezhraničné aplikácie a služby⁶.

OPATRENIA

Komisia:

- **Kľúčové opatrenie 1: zjednoduší určovanie, spravovanie a cezhraničné udeľovanie autorských práv tak, že**
 - zlepši riadenie kontroly, transparentnosti a celoeurópskeho udeľovania (online) práv – na tento účel do roku 2010 navrhne **rámčovú smernicu o združeníach kolektívnej správy práv duševného vlastníctva**;
 - vytvorí právny rámec na uľahčenie digitalizácie a šírenia kultúrnych diel

⁵

Smernica 2003/98/ES o opakovanom použití informácií verejného sektora.

⁶

Pri tejto revízii sa takisto zohľadní najnovšie odporúčanie OECD Rady pre zlepšený prístup a efektívnejšie využitie informácií z verejného sektora (OECD Recommendation of the Council for Enhanced Access and More Effective Use of Public Sector Information).

v Európe – na tento účel do roku 2010 navrhne **smernicu o osirelých dielach**, aby mohla viesť dialóg so všetkými zúčastnenými stranami s cieľom dohodnúť sa na ďalších opatreniach v oblasti **díel, ktoré sa už netlačia**, ktoré doplnia informačné databázy o právach;

- do roku 2012 preskúma **smernicu o opakovanom použití informácií verejného sektora**, predovšetkým jej rozsah a zásady stanovovania poplatkov za prístup a využívanie;

- **Iné opatrenia:**

- v náväznosti na obsahy dialóg so zainteresovanými stranami do roku 2012 predloží správu o potrebe dodatočných opatrení ku kolektívnej správe práv duševného vlastníctva, ktoré občanom EÚ, poskytovateľom služieb online obsahu a držiteľom práv umožnia využívať úplný potenciál digitálneho vnútorného trhu vrátane opatrení na podporu cezhraničných a celoeurópskych licencií bez toho, aby v tejto fáze vylúčila alebo uprednostňovala akúkoľvek právnu možnosť;
- ako súčasť jej prípravy do roku 2010 vydá zelenú knihu o možnostiach a otázkach online distribúcie audiovizuálnych diel a iného kreatívneho obsahu;
- na základe preskúmania smernice o posilnení práv duševného vlastníctva a v náväznosti na obsahy dialóg so zainteresovanými stranami do roku 2012 predloží správu o potrebe dodatočných opatrení na posilnenie ochrany pred pretrvávajúcim narušovaním práv duševného vlastníctva v online prostredí v súlade so zárukami poskytnutými v telekomunikačnom rámci a základnými právami na ochranu údajov a súkromia.

2.1.2. *Nekomplikované online a cezhraničné transakcie*

Európski spotrebitelia ešte stále nemajú všetky výhody pri cenách a výbere, ktoré by im jednotný trh mal ponúkať, pretože online transakcie sú príliš komplikované. Rozdrobenosť trhu takisto obmedzuje dopyt po cezhraničných transakciách elektronického obchodu. Ani každá desiatu transakcia v rámci elektronického obchodu nie je cezhraničná a často je pre Európanov jednoduchšie uzatvárať cezhraničné transakcie s podnikom v Spojených štátoch ako s podnikom v inej európskej krajine. Až 92 % všetkých jednotlivcov, ktorí si objednávajú tovar alebo služby prostredníctvom internetu, ich objednávajú od predajcov a poskytovateľov vo svojej vlastnej krajine, a nie od zahraničných. Technické alebo právne dôvody, ako napríklad neprijímanie zahraničných kreditných kariet, sú príčinou až 60 % miery neúspechu pri pokusoch o cezhraničné nakupovanie cez internet. Z tejto skutočnosti je zrejmé, ako naliehavo treba prekonať regulačné bariéry, ktoré odrádzajú európske podniky od toho, aby uzatvárali cezhraničné obchody. Komisia tieto bariéry uviedla v oznámení o cezhraničnom elektronickom obchode medzi podnikmi a spotrebiteľmi v EÚ⁷.

Európa má spoločnú menu, ale trh **elektronických platieb a elektronického fakturovania** je naďalej rozdrobený podľa hraníc jednotlivých štátov. Jedine

⁷

Cezhraničný elektronický obchod medzi podnikmi a spotrebiteľmi v EÚ - KOM(2009) 557.

v integrovanom trhu platieb sa podniky a zákazníci budú môcť spoliehať na bezpečné a efektívne platobné metódy⁸. Preto by sa **Jednotná oblasť platieb v eurách (Single Euro Payment Area – SEPA)** mala bezodkladne dokončiť. SEPA bude okrem iného fungovať aj ako platforma pre služby s pridanou hodnotou súvisiace s platbami ako napríklad rozvoj európskeho rámca pre elektronické fakturovanie.

Smernica o elektronickom peňažníctve⁹ by sa mala rýchlo implementovať, aby sa umožnil vstup na trh novým aktérom, ktorí by mali ponúkať inovatívne riešenia na základe elektronických peňazí – napríklad mobilná peňaženka – bez toho, aby sa znížila ochrana finančných prostriedkov spotrebiteľov. Tento nový trh by do roku 2012 mohol predstavovať až 10 miliárd EUR.

Technológie elektronickej totožnosti (eID) a overovacie služby majú podstatný význam pre transakcie na internete v súkromnom aj verejnom sektore. V súčasnosti je najbežnejší spôsob overovania pomocou hesla. Pre mnohé aplikácie to môže postačovať, ale čoraz väčšmi narastá potreba bezpečnejších riešení¹⁰. Riešenie bude mnoho, preto by priemyselný sektor s podporou politických opatrení – predovšetkým služieb elektronickej štátnej správy – mal zabezpečovať interoperabilitu založenú na normách a otvorených platformách rozvoja.

⁸ Elektronické platby a elektronické fakturovanie sú predpokladmi pre elektronickú justíciu ako napríklad pri konaniach vo veciach s nízkou hodnotou sporu alebo online platbe nákladov konania.

⁹ Smernica 2009/110/ES o začatí a vykonávaní činností a dohľade nad obozretným podnikaním inštitúcií elektronického peňažníctva.

¹⁰ To je dôvod, prečo Komisia navrhla Európsku stratégiu spravovania totožnosti v rámci Štokholmského programu, KOM(2010) 171.

OPATRENIA

Komisia:

- **Kľúčové opatrenie 2:** zabezpečí dokončenie Jednotnej oblasti platieb v eurách (SEPA), prípadne prostredníctvom právne záväzných opatrení, v ktorých stanoví lehotu na ukončenie prechodu pred rokom 2010 a pomocou oznámenia o elektronickom fakturovaní a zriadenia fóra všetkých zainteresovaných strán umožní vznik interoperabilného európskeho rámca elektronického fakturovania;
- **Kľúčové opatrenie 3:** v roku 2011 navrhne revíziu **smernice o elektronickom podpise** s cieľom zabezpečiť právny rámec ich cezhraničného uznávania a interoperabilitu **bezpečných systémov elektronického overovania totožnosti**;
- **Iné opatrenia:**
 - do konca roka 2010 zhodnotí **vplyv smernice o elektronickom obchode** na online trhy a predostrie konkrétne návrhy;

Členské štáty by mali:

- rýchlo a jednotným spôsobom implementovať **kľúčové smernice podporujúce jednotný digitálny trh** vrátane smernice o službách, smernice o nekalých obchodných praktikách a telekomunikačného rámca;
- do roku 2013 transponovať **smernicu o DPH**¹¹ a zaručiť, aby sa s elektronickými faktúrami zaobchádzalo rovnako ako s papierovými.

2.1.3. Posilňovanie dôvery v digitálny svet

Občanom EÚ v súčasnosti na základe právnych predpisov EÚ prináleží súbor práv, týkajúcich sa digitálneho prostredia, napríklad slobodu prejavu a právo na informácie, ochranu osobných údajov a súkromia, požiadavky na transparentnosť a právo na univerzálne telefonické a funkčné internetové služby a právo na minimálnu kvalitu služieb.

Tieto práva sú však uvedené vo viacerých rozličných právnych predpisoch a nie vždy sú formulované tak, že by sa dali ľahko pochopiť. Používatelia musia mať možnosť nájsť jednoduché, kodifikované vysvetlenia svojich práv a povinností, vyjadrené priehľadne a zrozumiteľne, napríklad prostredníctvom online platforiem vytvorených podľa modelu sprievodcu právami na internete eYou Guide¹².

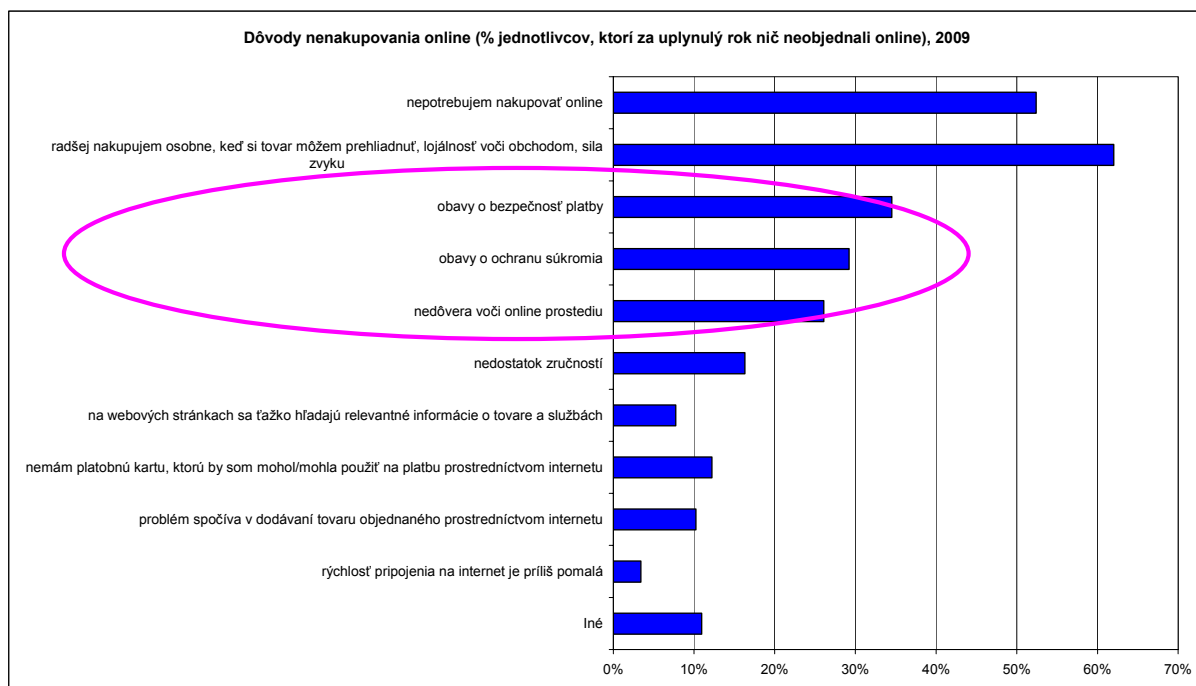
Malá dôvera v online prostredie v súčasnosti vážnym spôsobom narúša vývoj európskeho online hospodárstva. Hlavné dôvody, prečo ľudia neobjednávali v roku 2009 online, boli: obavy o bezpečnosť platby, obavy o ochranu súkromia a nedostatočná dôvera (**Obrázok 3**, ďalej). Prebiehajúce celkové preskúmanie regulačného rámca ochrany údajov je zamerané na modernizáciu všetkých relevantných právnych nástrojov tak, aby boli primerané výzvam globalizácie a

¹¹ Ktorou sa mení a dopĺňa smernica 2006/112/ES, podľa návrhu Komisie z roku 2009.

¹² <http://www.ec.europa.eu/eyougide>.

vytvárali technologicky neutrálne spôsoby zvyšovania dôvery prostredníctvom posilňovania práv občanov.

Obrázok 3: Dôvody nenakupovania online (% jednotlivcov, ktorí v roku 2009 nič neobjednali online).

Zdroj: Eurostat, Prieskum Spoločenstva o používaní IKT v domácnostiach a zo strany jednotlivcov v roku 2009

Spotrebitelia nebudú **nakupovať online**, pokiaľ nebudú mať pocit, že ich práva sú jasné a chránené. Napriek tomu, že v smernici o elektronickom obchode sa prevádzkovateľom služieb informačnej spoločnosti uložili požiadavky na transparentnosť a poskytovanie informácií a ustanovili sa v nej minimálne informačné požiadavky pri komerčných oznámeniach¹³, treba situáciu pozorne monitorovať, aby sa zabezpečilo plnenie požiadaviek na poskytovanie informácií.

Situáciu aspoň do určitej miery naprávi smernica o nekalých obchodných praktikách¹⁴ a smernica o poskytovaní finančných služieb spotrebiteľom na diaľku¹⁵. Navrhovanú smernicu o právach spotrebiteľov¹⁶ treba prijať bez odkladu, pretože sa tak posilní dôvera spotrebiteľov a obchodníkov v cezhraničné nakupovanie online. Komisia sa však bude zaoberať aj tým, ako zlepšiť práva spotrebiteľov nakupujúcich digitálne produkty. Cezhraničné transakcie online sa môžu uľahčiť aj zjednotením európskeho zmluvného práva, pričom východiskom musí byť vysoký stupeň ochrany spotrebiteľov. Komisia začne realizovať aj celoeurópsku stratégiu na zlepšenie alternatívnych systémov riešenia sporov, navrhne online nápravný nástroj na účely elektronického obchodovania fungujúci na celom území EÚ alepší online prístup

¹³ Smernica 2000/31/ES. Okrem toho sa môže ukázať potreba aktualizovať ustanovenia ako obmedzené ručenie služieb informačnej spoločnosti v súlade s technologickým pokrokom.

¹⁴ Smernica 2005/29/ES.

¹⁵ Smernica 2002/65/ES.

¹⁶ Pozri http://ec.europa.eu/consumers/rights/cons_acquis_en.htm.

k justícii. Okrem toho by sa mohli zlepšiť možnosti porovnávania spotrebiteľských cien, napríklad pomocou webových stránok venovaných referenčnému porovnávaniu, testovaniu výrobkov alebo porovnávaniu cien, čo by pôsobilo ako motor hospodárskej súťaže a zlepšilo ochranu spotrebiteľov.

Existuje priestor na posilňovanie dôvery prostredníctvom vytvorenia **online značiek dôvery** EÚ pre webové stránky maloobchodnej sféry. Komisia plánuje sledovať túto myšlienku a viesť o nej konzultácie so všetkými zainteresovanými stranami.

OPATRENIA

Komisia:

- **Kľúčové opatrenie 4:** do konca roku 2010 preskúma **regulačný rámec EÚ na ochranu údajov** s cieľom posilniť dôveru jednotlivcov v digitálny svet a posilniť ich práva;
- **Iné opatrenia:**
 - do roku 2012 navrhne nepovinný nástroj zmluvného práva, ktorý bude dopĺňať smernicu o právach spotrebiteľov s cieľom zjednotiť rozdrobené zmluvné právo, obzvlášť v online prostredí;
 - do roku 2011 v zelenej knihe preskúma iniciatívy alternatívneho riešenia spotrebiteľských sporov v EÚ s cieľom do roku 2012 vypracovať návrh celoeurópskeho systému **riešenia sporov online** na účely transakcií elektronického obchodu;
 - na základe konzultácií so zainteresovanými stranami preskúma návrhy v oblasti **kolektívnych nápravných opatrení**;
 - do roku 2012 vydá **Kódex EÚ práv v online prostredí**, v ktorom zrozumiteľným a ľahko prístupným spôsobom zhrnie existujúce práva používateľov digitálneho prostredia v EÚ, a každoročne ho doplní prehľadom porušení práv ochrany spotrebiteľov v online prostredí a primeranými opatreniami na presadenie práva, spoločne s Európskou sieťou agentúr ochrany spotrebiteľov;
 - do roku 2012 vytvorí platformu zainteresovaných strán pre **online značky dôvery** EÚ, predovšetkým pre webové stránky maloobchodnej sféry.

2.1.4. Posilnenie jednotného trhu pre telekomunikačné služby

Európsky telekomunikačný trh je v súčasnosti rozdelený podľa členských štátov. Prevládajú na ňom čisto vnútroštátne postupy pridelenia čísiel, udeľovania licencií a frekvenčného spektra, namiesto celoeurópskych. Z hľadiska celosvetovej hospodárskej súťaže a internetu vznikajú pochybnosti o opodstatnenosti týchto vnútroštátnych štruktúr.

Najvyššou prioritou Komisie bude **rýchle a jednotné uplatňovanie zmeneného a doplneného regulačného rámca** spolu s lepšou koordináciou využívania frekvenčného spektra a v prípade potreby harmonizáciou pásem frekvenčného spektra, aby sa vytvorili úspory z rozsahu na trhu zariadení a služieb. Keďže predpokladom jednotného trhu je, aby sa s podobnými otázkami regulácie

zaobchádzalo rovnako, Komisia si ako prioritu vytýči poskytovanie poradenstva o kľúčových regulačných koncepciách v rámci pravidiel elektronickej komunikácie, predovšetkým o metódach kalkulácie a o nediskriminácii, a bude sa usilovať o trvalé riešenie roamingu pri hlasových a dátových službách do roku 2012.

Komisia sa pri **prekonávaní prekážok, ktoré bránia podnikom a občanom v EÚ naplno využívať** cezhraničné elektronické komunikačné služby, takisto bude opierať o odborné poznatky novovytvoreného Orgánu európskych regulačných orgánov pre elektronické komunikácie. Napríklad lepšou harmonizáciou vnútroštátnych systémov pridelovania čísel na základe aktuálneho rámca by sa európskym výrobcom a predajcom v maloobchodnej sfére mohol umožniť predaj, služby po predaji a zákaznícke služby prostredníctvom jedného čísla platného na celom území EÚ. Občania zas získajú výhody zo spoľahlivejšieho fungovania užitočných čísel pre sociálnu oblasť (napríklad čísla začínajúce trojčíslím 116 núdzových liniek pre nezvestné deti). Takisto aj lepšia možnosť porovnávať používateľské a spotrebiteľské ceny (napr. pomocou referenčného porovnávania) bude fungovať ako motor hospodárskej súťaže a zlepší sa vďaka nej ochrana spotrebiteľa.

V neposlednom rade Komisia aj na základe praktických informácií od zainteresovaných strán posúdi **sociálno-ekonomické náklady situácie bez harmonizácie telekomunikačných trhov v rámci celej EÚ**, načrtne výhody lepšie integrovaného trhu a navrhne kroky na zníženie týchto nákladov.

OPATRENIA

Komisia:

- navrhne opatrenia zamerané na väčšiu harmonizáciu **zdrojov číslovania na účely poskytovania obchodných služieb v celej Európe do roku 2011**;
- na základe programu **európskej politiky rádiového frekvenčného spektra**¹⁷ bude koordinovať technické a regulačné podmienky týkajúce sa využívania spektra a v prípade potreby bude harmonizovať frekvenčné pásma s cieľom získať úspory z rozsahu na trhoch zariadení a umožniť spotrebiteľom na celom území EÚ používať rovnaké zariadenia a využívať rovnaké služby;
- do roku 2011 preskúma, aká by bola **cena situácie bez harmonizácie telekomunikačných trhov v rámci celej EÚ**, aby mohla prijať ďalšie opatrenia na posilnenie výhod jednotného trhu.

2.2. Interoperabilita a normy

Na to, aby sme dospeli k skutočne digitálnej spoločnosti, potrebujeme účinnú interoperabilitu medzi produktmi a službami IT.

Internet je najlepším príkladom toho, akú moc má technická **interoperabilita**. Jeho otvorená architektúra sprístupnila interoperabilné zariadenia a aplikácie miliardám ľudí na celom svete. Ale na to, aby sa získali všetky výhody IKT, treba zintenzívniť

¹⁷

Pozri kľúčové opatrenie 8.

zavádzanie interoperability medzi zariadeniami, aplikáciami, registrami údajov, službami a sieťami IKT.

2.2.1. Zlepšenia určovania noriem IKT

Európsky rámec určovania noriem musí dobehnúť zameškané na rýchlo sa vyvíjajúcich trhoch technológie, pretože **normy** sú prvoradou podmienkou interoperability. Komisia bude naďalej **skúmať politiku EÚ v oblasti vytvárania noriem** na základe bielej knihy „Modernizácia normalizácie v oblasti informačných a komunikačných technológií v EÚ“¹⁸ a príslušných verejných konzultácií. Vzhľadom na narastajúce množstvo a význam noriem IKT, ktoré vytvorili určité svetové fóra a konzorciá, je jedným z dôležitých cieľov, aby sa povolilo ich použitie v právnych predpisoch a pri verejnom obstarávaní.

Okrem toho, usmernenie o transparentných pravidlách sprístupňovania informácií ex-ante pri **základných právach duševného vlastníctva a podmienkach udeľovania licencií** v súvislosti s vytváraním noriem, ktoré treba zabezpečiť predovšetkým v rámci chystanej reformy politiky EÚ v oblasti normalizácie, ako aj aktualizovaných antitrustových pravidiel o dohodách o horizontálnej spolupráci, by mohlo mať za následok nižšie licenčné poplatky za používanie noriem, a teda aj nižšie náklady vstupu na trh.

2.2.2. Podpora lepšieho využívania noriem

Verejné orgány by mali čo najlepším spôsobom využívať celú škálu **relevantných noriem** pri obstarávaní hardvéru, softvéru a služieb IT, napríklad tak, že budú vyberať normy, ktoré môžu uplatňovať všetci zainteresovaní dodávatelia, čím sa umožní väčšia hospodárska súťaž a zníži riziko odkázanosti na obmedzený okruh dodávateľov.

2.2.3. Zlepšenie spolupráce prostredníctvom koordinácie

Kľúčovým opatrením na podporu interoperability medzi verejnými správami, ktoré musí vykonať Komisia, bude prijatie ambicióznej **európskej stratégie interoperability a európskeho rámca interoperability**, ktoré sa zostavia v rámci programu ISA (riešenia interoperability pre európske orgány verejnej správy¹⁹).

Keďže nie všetky všadeprítomné technológie sú založené na normách, existuje riziko straty výhody interoperability v týchto oblastiach. Komisia preskúma, či je možné zrealizovať **opatrenia, ktoré by boli podnetom pre významných aktérov na trhu, aby udelili licencie na informácie o interoperabilite** a zároveň by podporovali inováciu a hospodársku súťaž.

OPATRENIA

Komisia:

¹⁸ Modernising ICT Standardisation in the EU - The Way Forward - KOM(2009) 324.

¹⁹ Riešenia interoperability pre európske orgány verejnej správy (IS), (Ú. v. L 260. 3. 10. 2009, s. 20). ISA nahrádza program IDABC (Interoperability pri poskytovaní paneurópskych e-government služieb pre verejnú správu, podnikateľské subjekty a občanov, Ú. v. EÚ L 181, 18.5.2004, s. 25).

- **Kľúčové opatrenie 5:** v rámci preskúmania politiky EÚ v oblasti vytvárania noriem do roku 2010 navrhne právne opatrenia týkajúce sa interoperability s cieľom zreformovať **pravidlá implementácie noriem IKT v Európe**, aby sa mohli začať využívať normy určitých IKT fôr a konzorcií;
- Iné opatrenia:
 - bude podporovať primerané pravidlá základných práv duševného vlastníctva a podmienok udeľovania licencií pri určovaní noriem vrátane noriem pre **sprístupňovanie informácií ex-ante**, konkrétne prostredníctvom usmernení, ktoré vydá do roku 2011;
 - v roku 2011 vydá oznámenie, ktorého cieľom bude poskytnúť **usmernenia** týkajúce sa prepojenia normalizácie IKT a verejného obstarávania, aby pomohla verejným orgánom **využívať normy na podporu efektivity a zníženie miery odkázanosti na obmedzený okruh dodávateľov**;
 - do roku 2010 prijme európsku stratégiu interoperability a európsky rámec interoperability, a vyjadrí tak svoju podporu interoperability;
 - preskúma, či je možné zrealizovať **opatrenia**, ktoré by boli podnetom pre významných aktérov na trhu, aby udelili licencie na **informácie o interoperabilite** a do roku 2012 o tomto opatrení predloží správu.

Členské štáty by mali:

- do roku 2013 začať uplatňovať európsky rámec interoperability na vnútroštátnej úrovni;
- do roku 2013 splniť záväzky týkajúce sa interoperability a noriem dokumentované vo vyhláseniach z Malmö a Granady.

2.3. Dôvera a bezpečnosť

Európania neprijmú za svoju technológiu, ktorej nedôverujú – digitálny vek nie je ani „veľký brat“ ani „elektronický divoký západ“.

Bezpečnosť používateľov v online svete musí byť zaručená. Rovnako ako vo fyzickom svete, ani počítačovú kriminalitu nemôžeme tolerovať. Mimochodom, niektoré z najinovatívnejších a najpokročilejších online služieb – ako napríklad elektronické bankovníctvo alebo elektronické zdravotníctvo – by jednoducho neexistovali, ak by nové technológie neboli stopercentne spoľahlivé. Internet sa doteraz osvedčil ako mimoriadne bezpečný, odolný a stabilný, ale siete IT a terminály konečných používateľov sú naďalej vystavené rozmanitým a vyvíjajúcim sa hrozbám: v uplynulých rokoch narástol objem nevyžiadaných komerčných elektronických správ (spamu) do tej miery, že spôsobujú vážne zápchy v e-mailovom styku – z rozličných odhadov vyplýva, že predstavujú 80 % až 98 % všetkých zasielaných e-mailov²⁰ – a šíri sa nimi aj veľká škála vírusov a škodlivého softvéru. Rozmáhajú sa aj krádeže totožností a online podvody. Útoky sú čoraz sofistikovanejšie (trójske kone, botnety atď.) a často sú motivované finančným

²⁰

Pozri napríklad prieskum týkajúci sa spamu agentúry ENISA: European Network and Information Society Agency spam survey 2009 (január 2010).

ziskom, hoci neraz sú ich motívy aj politického rázu, čoho sme boli svedkami pri počítačových útokoch proti Estónsku, Litve a Gruzínsku.

Za boj proti týmto hrozbám a posilňovanie bezpečnosti v digitálnej spoločnosti sme zodpovední spoločne – jednotlivci rovnako ako súkromné a verejné orgány, v domácnostiach, ako aj na celosvetovej úrovni. Napríklad proti sexuálnemu zneužívaniu a detskej pornografii sa na vnútroštátnej úrovni a na úrovni EÚ môžu zaviesť platformy na oznamovanie trestných činov, spolu s opatreniami zameranými na odstraňovanie škodlivého obsahu a zabránenie jeho prehliadania. Mimoriadne dôležité sú aj vzdelávacie akcie a kampane na zvýšenie informovanosti určené pre širokú verejnosť – EÚ a členské štáty môžu vystupňovať svoje úsilie, napríklad prostredníctvom programu Bezpečnejší internet, o informovanie a oboznamovanie detí a rodín s faktami o bezpečnosti v online prostredí, ako aj o analýzu toho, aký vplyv na deti má využívanie digitálnych technológií. Dotknutý priemyselný sektor by sa mal podporiť v tom, aby ďalej vyvíjal a uplatňoval samoregulačné systémy, predovšetkým vzhľadom na ochranu maloletých, ktorí využívajú jeho služby.

Právo na ochranu súkromia a osobných údajov je jedným zo základných práv v EÚ a musí sa účinne presadzovať pomocou najrozmanitejších prostriedkov, ktorých škála siaha od širokosiahleho uplatňovania zásady „ochrana súkromia už v štádiu návrhu“²¹ príslušných technológií IKT až po prípadné odrádzajúce sankcie. V revidovanom rámci EÚ pre elektronické komunikácie sa jasne určili povinnosti operátorov sietí a poskytovateľov služieb vrátane ich povinnosti oznamovať narušenia bezpečnosti osobných údajov. Nedávno začaté preskúmanie všeobecného rámca na ochranu údajov bude zahŕňať aj možné rozšírenie povinnosti oznamovať prípady narušenia bezpečnosti všeobecných údajov. Uplatňovanie zákazu spamu sa posilní pomocou siete spolupráce v oblasti ochrany spotrebiteľa (Consumer Protection Cooperation – CPC).

Účinná a rýchla realizácia akčného plánu EÚ na ochranu kritickej informačnej infraštruktúry²² a Štokholmského programu²³ bude mať za následok rozmanité opatrenia v oblasti bezpečnosti sietí a informácií a boja proti počítačovej kriminalite. Napríklad na to, aby bola možná reakcia v reálnom čase, by sa v Európe vrátane inštitúcií EÚ mala zriadiť široká a spoľahlivo fungujúca sieť tímov reakcie na núdzové počítačové situácie (CERT). Spolupráca CERT a orgánov činných v trestnom konaní je nevyhnutná a mal by sa podporiť systém kontaktných miest, aby sa mohlo predchádzať počítačovej kriminalite a reagovať na núdzové prípady, ako sú počítačové útoky. Európa takisto potrebuje stratégiu správy totožnosti, predovšetkým na účely bezpečných a účinných služieb elektronickej štátnej správy²⁴.

V neposlednom rade, spolupráca relevantných aktérov sa musí organizovať na celosvetovej úrovni, aby sa mohlo účinne bojovať proti bezpečnostným hrozbám a zmierňovať ich. Úsilie o takúto organizáciu sa môže zaradiť medzi predmety diskusie o správe internetu. Z viac operačného hľadiska by sa mala pozornosť

²¹ Táto zásada znamená, že ochrana súkromia a údajov je pevnou súčasťou celého životného cyklu technológií, od počiatkových fáz ich koncipovania, cez ich zavádzanie a využívanie až po ich definitívne vyradenie a likvidáciu.

²² KOM(2009) 149.

²³ KOM(2010) 171.

²⁴ Takáto stratégia sa navrhla v Štokholmskom programe.

zamerať na medzinárodne koordinované opatrenia zacielené na bezpečnosť informácií a v boji proti počítačovej kriminalite by sa mali podnikat' spoločné kroky s podporou obnovenéj Európskej agentúry pre bezpečnosť sietí a informácií (ENISA).

OPATRENIA

Komisia:

- **Kľúčové opatrenie 6:** v roku 2010 predostrie návrhy opatrení zamerané na **posilnenie politiky v oblasti bezpečnosti sietí a informácií vysokej úrovne** vrátane legislatívnych iniciatív, napríklad iniciatívy týkajúcej sa modernizácie Európskej agentúry pre bezpečnosť sietí a informácií (ENISA), ako aj opatrenia umožňujúce rýchlejšie reagovať v prípade počítačových útokov vrátane CERT pre inštitúcie EÚ;
- **Kľúčové opatrenie 7:** predloží návrh opatrenia vrátane legislatívnych iniciatív na **boj proti počítačovým útokom na informačné systémy** do roku 2010 a súvisiace pravidlá právomoci v kybernetickom priestore na úrovni EÚ a na medzinárodnej úrovni do roku 2013;
- **Iné opatrenia:**
 - do roku 2012 zriadi **Európsku platformu na boj proti počítačovej kriminalite**;
 - Preskúma zrealizovateľnosť myšlienky vytvoriť do roku 2011 **Európske centrum boja proti počítačovej kriminalite**;
 - bude spolupracovať so zainteresovanými stranami na celom svete predovšetkým s cieľom posilniť **celosvetové riadenie rizík** v digitálnom a fyzickom svete a bude podnikat' medzinárodne koordinované presne zamerané kroky proti kriminalite a útokom na bezpečnosť na báze počítačových technológií;
 - počnúc rokom 2010 bude podporovať cvičenia týkajúce sa pripravenosti na počítačové útoky s pôsobnosťou v celej EÚ
 - v rámci modernizácie regulačného rámca EÚ na ochranu osobných údajov²⁵ s cieľom dosiahnuť jeho jednoliatosť a právnu istotu preskúma možnosť rozšírenia ustanovení o povinnosti oznamovať narušenia bezpečnosti;
 - do roku 2011 poskytne usmernenie o uplatňovaní nového telekomunikačného rámca vzhľadom na **ochranu súkromia a osobných údajov jednotlivcov**;
 - bude podporovať **miesta nahlasovania nelegálneho online obsahu** (horúce linky) a kampane na zvyšovanie informovanosti o bezpečnosti v online prostredí pre deti organizované na vnútroštátnej úrovni a zintenzívni celoeurópsku spoluprácu a postupovanie a spoločné využívanie najlepších postupov v tejto oblasti;
 - bude podporovať dialóg všetkých zainteresovaných strán a samoreguláciu

²⁵

Pozri kľúčové opatrenie 4.

európskych i celosvetových poskytovateľov služieb (napr. platformy sociálnych sietí, prevádzkovateľov mobilnej telekomunikácie), predovšetkým pokiaľ ide o mladistvých využívajúcich ich služby.

Členské štáty by mali:

- na vnútroštátnej úrovni do roku 2012 zriadiť **spoľahlivo fungujúcu sieť tímov CERT**, ktorá pokryje celú Európu;
- v spolupráci s Komisiou od roku 2010 vykonávať **veľké simulácie útokov** a preveriť stratégie na ich zmierňovanie;
- do roku 2013 v plnej miere zaviesť a používať **horúce linky na oznamovanie urážlivého alebo škodlivého online obsahu**, organizovať pre deti kampane na zvýšenie informovanosti o bezpečnosti v online prostredí a zabezpečiť výuku o bezpečnosti v online prostredí na školách a podporovať poskytovateľov online služieb v uplatňovaní samoregulačných opatrení týkajúcich sa bezpečnosti detí v online prostredí;
- počnúc rokom 2010 do roku 2012 zriadiť alebo prispôsobiť **vnútroštátne platformy na oznamovanie trestných činov** na účely platformy Europolu na boj proti počítačovej kriminalite.

2.4. Rýchly a ultrarýchly prístup k internetu

Potrebujeme veľmi rýchly internet na to, aby hospodárstvo výrazne rástlo a vytvárali sa pracovné príležitosti a blahobyť, a na to, aby občania mali prístup k obsahu a službám, ktoré si želajú.

Hospodárstvo budúcnosti bude znalostným hospodárstvom založeným na sieťach, ktorých stredobodom bude internet. Európa potrebuje masovo dostupný rýchly a ultrarýchly prístup k internetu za konkurenčné ceny. V stratégii Európa 2020 sa zdôraznil význam zavádzania širokopásmového pripojenia pri podpore sociálneho začleňovania a konkurencieschopnosti v EÚ. Potvrdil sa v nej aj cieľ do roku 2013 sprístupniť široké pásmo všetkým Európanom, čo je prejavom úsilia zabezpečiť, aby do roku 2020 i) všetci Európania mali prístup k internetu oveľa rýchlejšiemu ako 30 Mbps, a aby ii) 50 % alebo viac európskych domácností malo internetové pripojenie rýchlejšie ako 100 Mbps.

Na dosiahnutie týchto ambiciózných cieľov treba vypracovať komplexnú politiku založenú na rozmanitých technológiách zameranú na dva paralelné ciele: na jednej strane zaručiť univerzálne širokopásmové pokrytie (kombináciou pevného a bezdrôtového pripojenia) s rýchlosťou internetu postupne presahujúcou 30 Mbps a vyššou a časom podporovať zavádzanie a používanie novej generácie prístupových sietí (NGA) na veľkej časti územia EÚ, čím sa umožní ultrarýchle internetové pripojenie s rýchlosťou vyše 100 Mbps.

2.4.1. Zaručiť univerzálne širokopásmové pokrytie s narastajúcou rýchlosťou pripojenia

Bez citelného zásahu verejného sektora existuje riziko, že sa situácia bude vyvíjať nepriaznivým smerom a rýchle širokopásmové siete sa budú koncentrovať v niekoľkých husto osídlených zónach s výraznými nákladmi na zavedenie a vysokými cenami. Vedľajšie výhody, ktoré vďaka takýmto sieťam pre hospodárstvo a spoločnosť vzniknú, sú dostatočným dôvodom, prečo by verejné politiky mali

garantovať univerzálne širokopásmové pokrytie s narastajúcou rýchlosťou pripojenia.

Komisia na tento účel plánuje prijať oznámenie, v ktorom načrtne spoločný rámec, v ktorom by sa politiky EÚ a vnútroštátne politiky mali rozvíjať tak, aby sa dosiahli ciele stratégie Európa 2020. Konkrétne by tieto politiky mali viesť k zníženiu nákladov zavádzania širokého pásma na celom území EÚ, pričom sa musí zabezpečiť náležité plánovanie a koordinácia a znížiť administratívna záťaž. Príslušné orgány by napríklad mali zabezpečiť: aby sa pri verejných a súkromných civilných inžinierskych stavbách systematicky plánovali širokopásmové siete a káblové rozvody, vyjasnili práva týkajúce sa miesta ich vedenia a vyznačili dostupné pasívne infraštruktúry vhodné na zavedenie káblov.

Bezdrôtové (pozemné a satelitné) široké pásmo môže zohrávať kľúčovú úlohu pri zabezpečení pokrytia pre všetky oblasti vrátane vzdialených a vidieckych oblastí. Hlavným problémom pri rozvoji bezdrôtových širokopásmových sietí v súčasnosti je prístup k rádiovému frekvenčnému spektru. Používatelia mobilného internetu už sú svedkami preťaženia sietí z dôvodu neefektívneho využívania rádiového frekvenčného spektra. Nejde však len o rozčarovaných používateľov, aj inovácia na trhoch nových technológií je ochromená, čo má vplyv na ročnú hodnotu aktivít vo výške 250 miliárd EUR.²⁶ Európska politika frekvenčného spektra orientovaná na budúcnosť by mala uspokojovať potreby vysielania, ale aj podporovať efektívne riadenie frekvenčného spektra, a to tak, že vyhradí určité frekvencie digitálnej dividendy do určitého stanoveného dátumu pre bezdrôtové široké pásmo, zabezpečí dodatočnú flexibilitu (a takisto povolí obchodovanie s frekvenčným spektrom) a bude podporovať hospodársku súťaž a inováciu.

Okrem uvedeného by sa nástroje financovania EÚ a EIB mali využívať aj na presne zacielené investície do širokého pásma v oblastiach so slabou obchodnou perspektívou, kde len takýto zacielený zásah môže so sebou priniesť udržateľné investície.

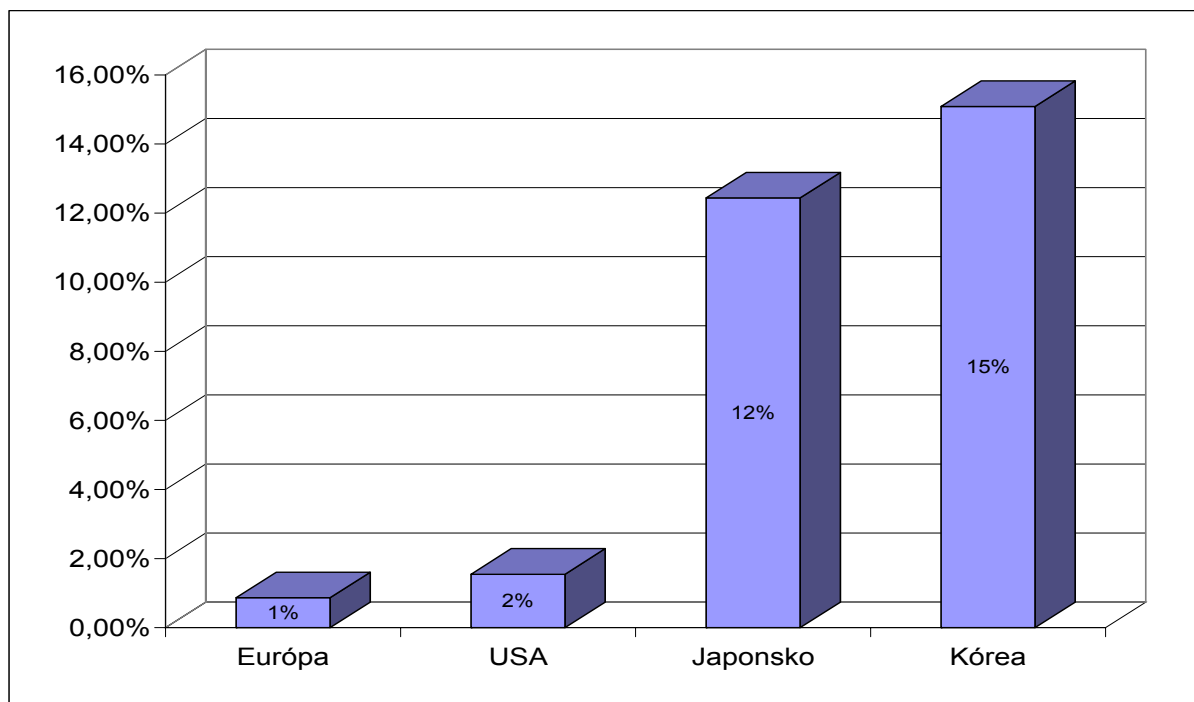
2.4.2. Podpora zavádzania sietí NGA

Prístup k internetu je v súčasnosti v Európe založený hlavne na prvej generácii širokopásmových pripojení, teda prostredníctvom prežitku ako sú medené telefónne káble a siete káblovej televízie. Občania a podniky na celom svete však čoraz väčšími žiadajú oveľa rýchlejšie siete NGA. Európa z tohto hľadiska zaostáva za niektorými hlavnými medzinárodnými partnermi. Veľavravným ukazovateľom je miera rozšírenia optických káblov v domácnostiach, ktorá je v Európe veľmi malá a zďaleka nedosahuje mieru určitých čelných krajín G20 (pozri **Obrázok 4**).

²⁶

Pozri štúdiu *Conditions and options in introducing secondary trading of radio spectrum in the European Community* (Podmienky a možnosti pri zavádzaní sekundárneho obchodovania s rádiovým frekvenčným spektrom v Európskom spoločenstve), Európska komisia, 2004.

Obrázok 4: Rozšírenie optického vlákna v domácnostiach (Fibre to the Home, FTTH) v júli 2009

Zdroj: Point Topic

Komisia na podporu zavádzania NGA a trhových investícií do otvorených a konkurencieschopných sietí prijme odporúčanie o NGA, pri ktorom bude vychádzať z týchto zásad: i) investičné riziko by sa pri určovaní cien prístupu v závislosti od nákladov malo náležite zohľadniť, ii) vnútroštátne regulačné orgány by mali byť v pozícii v každom prípade uvaliť najprimeranejšie nápravné opatrenia vzhľadom na prístup, pričom by mali pamätať na realistickú rýchlosť investícií pre alternatívnych operátorov a zohľadňovať stupeň hospodárskej súťaže v danej oblasti a iii) mali by sa podporovať mechanizmy spoločného investovania a spoločného znášania rizika.

2.4.3. Otvorený a neutrálny internet

Komisia bude takisto pozorne monitorovať uplatňovanie nových legislatívnych ustanovení o otvorenej a neutrálnej povahe internetu, ktoré používateľom zaručujú právo na prístup a online distribúciu informácií a zabezpečujú transparentné riadenie prevádzky²⁷. Do leta 2010 otvorí verejné konzultácie ako súčasť svojho všeobecnejšieho záväzku do konca roka podať správu z hľadiska vývoja na trhu a technologického vývoja o tom, či sú potrebné dodatočné usmernenia, aby sa zaistili základné ciele, teda sloboda prejavu, transparentnosť, potreba investícií do efektívnych a otvorených sietí, spravodlivá hospodárska súťaž a otvorenosť pre inovatívne obchodné modely.

²⁷

Článok 8 ods. 4 písm. g) Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2002/21/ES o spoločnom regulačnom rámci pre elektronické komunikačné siete a služby, článok 20 ods. 1 písm. b) a článok 21 ods. 3 písm. c) a d) smernice o univerzálnej službe.

OPATRENIA

Komisia:

- **Kľúčové opatrenie 8:** v roku 2010 prijme oznámenie o širokom pásme, v ktorom načrtne spoločný rámec opatrení na úrovni EÚ a členských štátov s cieľom dosiahnuť v oblasti širokého pásma ciele stratégie Európa 2020 vrátane:
 - v tomto rámci do roku 2014 posilní a zracionalizuje **financovanie vysokorýchlostného širokopásmového pripojenia** prostredníctvom nástrojov EÚ (napr. EFRR, ERDP, EPFRV, TEN, PKI) a preskúma možnosti, ako pritiahnúť **kapitál** na investície do širokého pásma **prostredníctvom zníženia kreditného rizika** (s podporou EIB a fondov EÚ);
 - v roku 2010 predloží na rozhodnutie Európskemu parlamentu a Rade ambiciózny program **európskej politiky rádiového frekvenčného spektra**, pomocou ktorého sa vytvorí koordinovaná a strategická politika frekvenčného spektra na úrovni EÚ s cieľom zefektívniť riadenie rádiového frekvenčného spektra a maximalizovať výhody pre spotrebiteľov a priemyselný sektor;
 - v roku 2010 vydá odporúčanie s cieľom **podporiť investície do konkurencieschopných sietí NGA** prostredníctvom jasných a účinných regulačných opatrení.

Členské štáty by mali:

- do roku 2012 vypracovať a uviesť do praxe **vnútroštátne plány pre široké pásmo**, ktorými splnia **ciele pokrytia a rýchlosti** vytýčené v stratégii Európa 2020 pomocou verejného financovania v súlade s pravidlami EÚ o hospodárskej súťaži a štátnej pomoci²⁸, Komisia bude každoročne podávať správy o pokroku v rámci kontroly súvisiacej s digitálnou agendou;
- prijať opatrenia vrátane legislatívnych ustanovení na **uľahčenie investícií do širokého pásma**, napríklad zabezpečiť, aby pri verejných a súkromných civilných inžinierskych stavbách boli systematicky zahrnutí potenciálni investori, vyjasnené práva týkajúce sa miesta ich vedenia, vyznačené dostupné pasívne infraštruktúry vhodné na zavedenie káblov a zlepšené káblové rozvody elektroinštalácia v budovách.
- v plnej miere využívať **štrukturálne fondy a fondy na rozvoj vidieka**, ktoré sú už vyčlenené na investície do infraštruktúr a služieb IKT;
- realizovať **program európskej politiky frekvenčného spektra**, aby sa zaistilo koordinované pridelovanie frekvenčného spektra potrebného na dosiahnutie cieľa 100 % pokrytia internetu s 30 Mbps do roku 2020, a **odporúčanie o NGA**.

2.5. Výskum a inovácie

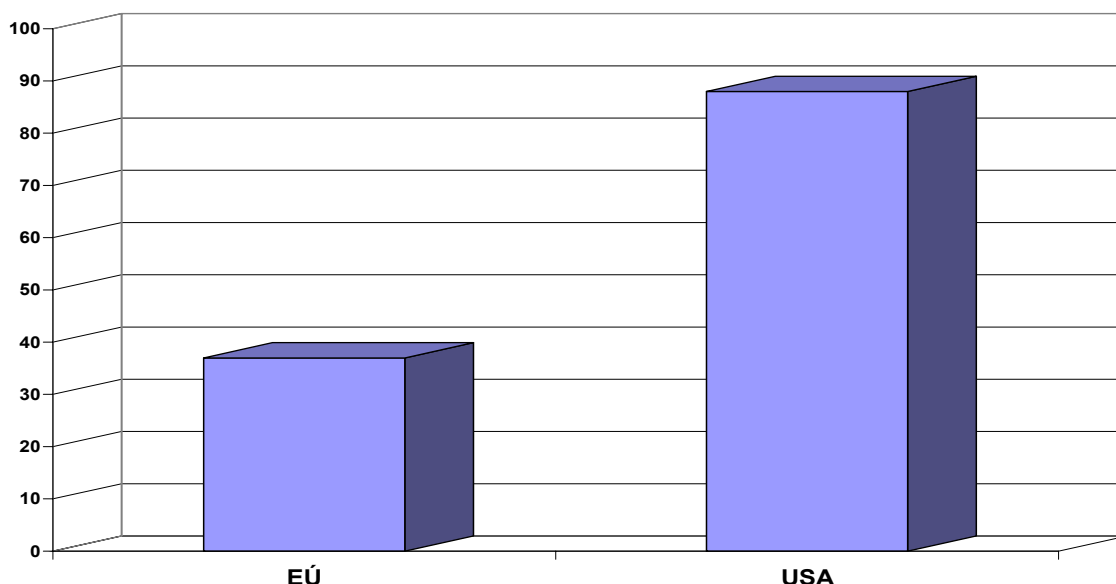
Európa musí investovať viac do výskumu a rozvoja a zabezpečiť, aby sa najlepšie nápady dostali na trh.

²⁸

Usmernenia Spoločenstva pre uplatňovanie pravidiel štátnej pomoci v súvislosti s rýchlym zavádzaním širokopásmových sietí (Ú.v. EÚ, C 235, 30.9.2009, s. 7).

Európa ani naďalej neinvestuje dostatočné prostriedky do výskumu a rozvoja súvisiaceho s IKT. V porovnaní s hlavnými obchodnými partnermi, akými sú napríklad Spojené štáty, prostriedky na výskum a rozvoj IKT nie sú len oveľa menšou časťou celkových prostriedkov na výskum a rozvoj (17 % v porovnaní s 29 %), ale ich presná hodnota zodpovedá len približne 40 % výdavkov Spojených štátov (**Obrázok 5** - 37 miliárd EUR v porovnaní s 88 miliardami EUR v roku 2007).

Obrázok 5: Celkové finančné prostriedky na výskum a rozvoj IKT v miliardách EUR (2007)

Zdroj: Eurostat a IPTS-JRC

Vzhľadom na skutočnosť, že IKT predstavujú významný podiel celkovej pridanej hodnoty v rámci európskych priemyselných odvetví, ako je napríklad automobilový priemysel (25 %), spotrebiteľské zariadenia (41 %) alebo lekárske a zdravotnícky priemysel (33 %) nedostatočné investície do výskumu a rozvoja IKT ohrozujú celý európsky výrobný sektor a sektor služieb.

Nedostatok investícií súvisí s tromi hlavnými problémami:

- Slabé a rozptýlené úsilie verejného sektora v oblasti výskumu a rozvoja: napríklad verejný sektor EÚ vynakladá menej ako 5,5 miliardy EUR ročne na výskum a rozvoj IKT, čo zďaleka nedosahuje úroveň konkurujúcich hospodárstiev.
- Rozdrobenosť trhu a rozptýlené finančné prostriedky pre inovátorov sú faktormi, ktoré brzdia rast a rozvoj inovatívnych podnikov vo sfére IKT, predovšetkým MSP.
- Európa len pomaly prijíma a zavádza inovácie založené na IKT, obzvlášť v oblasti verejného záujmu. Hoci zmeny v spoločnosti sú hlavnou hnacou silou inovácie, Európa len vo veľmi malej miere využíva zaobstarávanie inovácie a výskumu a rozvoja na zlepšenie kvality a výkonnosti svojich služieb verejnosti.

2.5.1. *Vystupňovať úsilie a efektívnosť*

Komisia v roku 2010 predloží komplexnú stratégiu výskumu a inovácie, ktorá je prioritnou iniciatívou „Inovácie v Únii“ na realizáciu stratégie Európa 2020²⁹. Európa na základe európskej stratégie zameranej na získanie vedúceho postavenia v IKT³⁰ musí zintenzívniť, presne zacieliť a združovať svoje investície, aby si v tejto oblasti udržala konkurenčnú pozíciu, a musí naďalej investovať do vysokorizikového výskumu vrátane základného multidisciplinárneho výskumu.

Európa by takisto mala upevňovať svoje výhodné postavenie týkajúce sa inovácií v kľúčových oblastiach prostredníctvom posilnených elektronických infraštruktúr³¹ a prostredníctvom presne zameraného rozvoja inovačných zoskupení v kľúčových oblastiach. Mala by vypracovať stratégiu pre celú EÚ o „cloud computing“ najmä pre verejnú správu a vedecký sektor³².

2.5.2. *Využívanie jednotného trhu ako motor inovácií v IKT*

Financovanie z prostriedkov verejného sektora v Európe by sa malo využiť na podporu inovácie a zároveň zefektívnenie a skvalitnenie služieb verejnosti. Európske verejné orgány musia spojiť sily, aby zosúlادili reguláciu, osvedčovanie, zaobstarávanie a vytváranie noriem v prospech inovácie. Potrebujeme verejné a súkromné partnerstvá a fóra zainteresovaných strán, ktoré vypracujú spoločné technologické plány, od výskumu až po uvedenie na trh, aby sa výhody inovácie upriamili na potreby spoločnosti. Prenos poznatkov by sa mal účinnejšie riadiť³³ a podporiť primeranými finančnými nástrojmi³⁴ a výskum financovaný z verejných prostriedkov by sa mal šíriť prostredníctvom všeobecne dostupných publikácií vedeckých údajov a prác³⁵.

2.5.3. *Iniciatívy pod vedením priemyselného sektora zamerané na otvorenú inováciu*

IKT je motorom tvorby hodnoty a rastu v celom hospodárstve. To znamená, že priemyselný sektor čoraz naliehavejšie potrebuje otvorené a interoperabilné riešenia, aby mohlo IKT využívať vo všetkých sektoroch. **Iniciatívam pod vedením priemyselného sektora** zameraným na **normy a otvorené platformy pre nové výrobky a služby** sa vyčlení podpora z programov financovaných zo strany EÚ. Komisia posilní činnosti, ktoré spájajú zainteresované strany pri spoločných výskumných plánoch v oblastiach ako je budúci internet vrátane internetu vecí a kľúčových podporných technológií.

²⁹ Pozri The 2009 Report on R&D in ICT in the European Union.

³⁰ Stratégia v oblasti výskumu, vývoja a inovácií IKT: Nastaviť latku vyššie - KOM(2009) 116.

³¹ Sieť GEANT high-capacity electronic communication network a infraštruktúra EGI Grid infrastructure.

³² Stratégia by mala zohľadňovať hospodárske, právne a inštitucionálne aspekty.

³³ Pozri odporúčanie Komisie o spravovaní duševného vlastníctva v oblasti činností týkajúcich sa prenosu vedomostí a metodické pokyny pre univerzity a iné verejné výskumné organizácie - K(2008) 1329.

³⁴ Napríklad investičné záruky z Európskeho investičného fondu a iných nástrojov EIB.

³⁵ Komisia na tento účel primerane rozšíri požiadavky uverejňovania s otvoreným prístupom, ktoré sú ustanovené v rozhodnutí Komisie K(2008) 4408 (viac informácií o tomto pilotnom projekte je dostupných na stránke <http://ec.europa.eu/research/science-society/index.cfm?fuseaction=public.topic&id=1680>).

OPATRENIA

Komisia:

- **Kľúčové opatrenie 9: bude využívať viac súkromných investícií** v podobe strategického využívania obstarávania vo fáze pred komerčným využitím³⁶ a verejno-súkromných partnerstiev³⁷ prostredníctvom štrukturálnych fondov na výskum a inováciu a udrží tempo ročného 20 % nárastu rozpočtu na výskum a rozvoj v oblasti IKT, minimálne počas trvania 7. RP;
- Iné opatrenia:
 - posilní **koordináciu a spájanie zdrojov** s členskými štátmi a priemyselným sektorom³⁸ a viac sa zameria na partnerstvá orientované na dopyt a na používateľov v rámci podpory EÚ zameranej na výskum a inovácie v IKT;
 - počnúc rokom 2011 začne navrhovať opatrenia zamerané na „jednoduchý a rýchly“ prístup k fondom EÚ na výskum IKT s cieľom zatriť ich obzvlášť pre MSP a mladých výskumníkov vzhľadom na ich širšiu implementáciu v rámci revízie rámca EÚ pre výskum a technologický rozvoj³⁹;
 - zabezpečí dostatočnú finančnú podporu spoločným infraštruktúram na výskum IKT a inovačným zoskupeniam, bude ďalej rozvíjať elektronické infraštruktúry a vypracuje stratégiu EÚ pre „cloud computing“ najmä pre verejnú správu a vedecký sektor;
 - bude spolupracovať so zainteresovanými stranami na **rozvoji** novej generácie aplikácií a služieb založených na webe vrátane viacjazyčného obsahu a služieb a na tento účel bude prostredníctvom programov financovaných zo strany EÚ podporovať normy a otvorené platformy.

Členské štáty by mali:

- do roku 2020 **zdvojnásobiť celkové ročné verejné výdavky** na výskum a rozvoj IKT z 5,5 miliárd EUR na 11 miliárd EUR (čo zahŕňa programy EÚ) takým spôsobom, aby sa **podnietil zodpovedajúci nárast súkromného financovania** z 35 miliárd EUR na 70 miliárd EUR;
- angažovať sa **vo veľkých pilotných projektoch** s cieľom preverovať a rozvíjať inovatívne a interoperabilné riešenia v oblastiach verejného záujmu, ktoré sú financované z PKI.

³⁶ Napríklad v období 2011 – 2013 bude Komisia podporovať šesť verejno-súkromných partnerstiev v oblasti IKT v rámci 7. RP, na tento účel vyčlenila 1 miliardu EUR a plánuje využiť približne 2 miliardy EUR zo súkromného financovania.

³⁷ V období 2011-2013 bude Komisia spolufinancovať päť nových opatrení obstarávania vo fáze pred komerčným využitím, do ktorého budú zapojené aj členské štáty.

³⁸ Na základe skúseností získaných zo spoločne koordinovaných programov AAL a výziev na predkladanie projektov v oblasti fotoniky v rámci programu ERANET+ navrhne nové opatrenia na obdobie 2011-2012 v oblastiach ako je elektronické zdravotníctvo a inteligentné osvetlenie.

³⁹ Jedným z dôležitých stavebných kameňov je nedávne oznámenie Komisie Zjednodušenie realizácie rámcových programov pre výskum, KOM(2010) 187.

2.6. Zvyšovanie digitálnej gramotnosti, zlepšovanie digitálnych zručností a začleňovania osôb

Digitálny vek by mal priniesť viac práv pre ľudí a ich zrovnoprávnenie. Sociálny pôvod alebo nedostatok kvalifikácie by tomu nemali prekážať.

Keďže sa čoraz viac každodenných úloh vykonáva online, od žiadostí o prijatie do zamestnania po platbu daní alebo rezerváciu cestovných lístkov, používanie internetu sa stalo neoddeliteľnou súčasťou každodenného života mnohých Európanov. Pritom 150 miliónov – približne 30 % – Európanov však ešte internet nikdy nepoužilo. Často hovoria, že internet nepotrebujú, alebo že je príliš drahý. Túto skupinu tvoria z väčšej časti osoby vo veku 65 až 74 rokov, ľudia s nízkymi príjmami, nezamestnaní a ľudia s nižším vzdelaním.

V mnohých prípadoch je nedostatočné využívanie online služieb zapríčinené nedostatkom zručností, t. j. digitálnej a mediálnej gramotnosti, a to nielen vzhľadom na možnosť zamestnať sa, ale aj na vzdelávanie, tvorivosť, účasť a sebaistú a kritické využívanie digitálnych médií. Prístupnosť a použiteľnosť predstavujú problém aj pre zdravotne postihnutých Európanov. Preklenutie tejto digitálnej priepasti môže dopomôcť členom znevýhodnených sociálnych skupín k rovnocennejšej účasti na digitálnej spoločnosti (vrátane služieb týkajúcich sa ich bezprostredných záujmov, ako elektronické vzdelávanie, elektronická štátna správa, elektronické zdravotníctvo) a kompenzovať skutočnosť, že sú znevýhodnení, zvýšenou možnosťou zamestnať sa. Digitálna kompetencia je teda jednou z ôsmich kľúčových kompetencií, ktoré majú pre jednotlivcov v rámci znalostnej spoločnosti základný význam⁴⁰. Pre všetkých je takisto veľmi dôležité, aby vedeli, ako sa majú chrániť, keď sú online.

Okrem toho IKT nemôžu bez kvalifikovaných používateľov fungovať efektívne ako európsky rastový sektor a hnacia sila zvyšovania konkurencieschopnosti a produktivity v celom európskom hospodárstve. Rozvoj hospodárstva EÚ brzdí nedostatok zručností používateľov IKT: v Európe by mohlo do roku 2015 chýbať toľko zručností, koľko by bolo treba na obsadenie 700 000 pracovných miest v oblasti IT⁴¹.

2.6.1. Digitálna gramotnosť a digitálne zručnosti

Je nevyhnutné vzdelávať všetkých občanov EÚ, aby vedeli používať IKT a digitálne médiá, a predovšetkým mladých ľudí. Je potrebné zvýšiť počet **používateľov IKT a zlepšiť zručnosti v oblasti elektronického obchodovania**, napr. digitálne zručnosti potrebné na zavádzanie inovácií a na hospodársky rast. Okrem toho je vzhľadom na 30 miliónov žien vo veku od 15 do 24 rokov⁴² potrebné viac zatriktívniť sektor IKT v profesionálnej oblasti, a najmä pri produkcii a navrhovaní technológií. Všetci občania by mali vedieť o možnostiach, ktoré ponúkajú IKT vo

⁴⁰ Pozri odporúčanie Európskeho parlamentu a Rady z 18. decembra 2006 o kľúčových kompetenciách pre celoživotné vzdelávanie.

⁴¹ *eSkills Monitor study (Monitorovacia štúdia o elektronických zručnostiach). Monitoring eskills supply and demand in Europe (Monitorovanie dopytu a ponuky v oblasti elektronických zručností v Európe)*, Európska komisia 2009, pozri <http://www.eskills-monitor.eu/>. V závislosti od hospodárskych scenárov, nedostatok elektronických zručností by mohol predstavovať 384 000 a 700 000 pracovných miest.

⁴² Údaje Eurostat 2008.

všetkých profesijných oblastiach. Vyžaduje si to partnerstvá mnohých zainteresovaných strán, lepšie vzdelávanie, uznávanie digitálnych kompetencií vo formálnych systémoch vzdelávania a odbornej prípravy, ako aj osvetu a účinné odborné vzdelávanie a osvedčovanie v oblasti IKT mimo formálnych vzdelávacích systémov vrátane používania online nástrojov a digitálnych médií na rekvalifikáciu a ďalší profesionálny rozvoj⁴³. Komisia na základe skúseností získaných z prvého „Európskeho týždňa elektronických zručností“ (1. – 5. marca 2010)⁴⁴ podporí v roku 2010 a v neskorších rokoch vnútroštátne a celoeurópske osvetové aktivity s cieľom podporiť vzdelávanie v oblasti IKT, kariéry a pracovné miesta pre mladých ľudí, ako aj digitálnu gramotnosť občanov, odborné vzdelávanie pracovníkov týkajúce sa IKT a zavádzanie najlepších postupov.

2.6.2. Integrálne digitálne služby

Výhody digitálnej spoločnosti by mal mať k dispozícii každý človek. V súvislosti s nedávnou verejnou konzultáciou⁴⁵ Komisia preskúma spôsob čo najlepšieho uspokojovania dopytu po základných telekomunikačných službách v rámci súčasných konkurenčných trhov, úlohu, akú by mohla univerzálna služba zohrávať pri dosahovaní cieľa širokopásmového prístupu pre všetkých a spôsob možného financovania univerzálnej služby. Ak to bude považovať za potrebné, Komisia predloží do konca roku 2010 návrhy v súvislosti so smernicou o univerzálnej službe⁴⁶.

Potrebné sú aj koordinované opatrenia na zaistenie toho, aby bol aj nový elektronický obsah v celom rozsahu dostupný osobám so zdravotným postihnutím. Predovšetkým verejné webové stránky a online služby, ktoré sú dôležité pre neobmedzenú účasť na verejnom živote, by sa mali zosúladiť s medzinárodnými normami pre dostupnosť internetu⁴⁷. Okrem toho Dohovor OSN o právach osôb so zdravotným postihnutím obsahuje povinnosti týkajúce sa dostupnosti⁴⁸.

OPATRENIA

Komisia:

- **Kľúčové opatrenie 10:** navrhne **digitálnu gramotnosť a digitálne kompetencie** ako priority **nariadenia o Európskom sociálnom fonde (2014 – 2020)**;
- **Kľúčové opatrenie 11:** do roku 2012 vytvorí nástroje na **určovanie a uznávanie kompetencií používateľov a užívateľov IKT** spojené s európskym kvalifikačným rámcom⁴⁹ a s EUROPASS-om⁵⁰ a vytvorí európsky rámec pre

⁴³ Ďalšie návrhy v tejto súvislosti prinesie nadchádzajúca prioritná iniciatíva „Inovácia v Únii v rámci stratégie Európa 2020“.

⁴⁴ Pozri <http://eskills-week.ec.europa.eu>.

⁴⁵ Pozri http://ec.europa.eu/information_society/policy/ecommm/library/public_consult/index_en.htm.

⁴⁶ Smernica 2002/22/ES o univerzálnej službe a právach užívateľov týkajúcich sa elektronických komunikačných sietí a služieb.

⁴⁷ Najmä Web Content Accessibility Guidelines (WCAG) 2.0.

⁴⁸ Pozri <http://www.un.org/disabilities/convention/conventionfull.shtml>.

⁴⁹ Pozri odporúčanie Európskeho parlamentu a Rady o vytvorení európskeho kvalifikačného rámca pre celoživotné vzdelávanie.

⁵⁰ Pozri rozhodnutie Európskeho parlamentu a Rady č. 2241/2004/ES z 15. decembra 2004 o jednotnom rámci Spoločenstva pre transparentnosť kvalifikácií a schopností (Europass).

profesionalitu v oblasti IKT s cieľom zlepšiť kompetencie a mobilitu používateľov IKT v celej Európe;

• Iné opatrenia:

- **zahrnie** digitálnu gramotnosť a digitálne zručnosti **medzi priority hlavnej iniciatívy „Nové zručnosti pre nové pracovné miesta“**, ktorá sa má začať v roku 2010⁵¹ a zriadi aj **sektorovú radu pre zručnosti v oblasti IKT a zamestnanosť**, ktorá sa bude zaoberať aspektmi dopytu a ponuky;
- podporí **vyššiu účasť mladých žien a žien vracajúcich sa do pracovného života medzi IKT pracovníkmi** prostredníctvom podpory internetových zdrojov odbornej prípravy na webe, elektronického vzdelávania prostredníctvom hier a vytvárania sociálnych sietí;
- v roku 2011 vytvorí online nástroj pre vzdelávanie spotrebiteľov v oblasti nových mediálnych technológií (napr. práv spotrebiteľov na internete, elektronického obchodovania, ochrany údajov, mediálnej gramotnosti, sociálnych sietí atď.). tento nástroj bude spotrebiteľom, učiteľom a ďalším šíriteľom informácií v 27 členských štátoch poskytovať informácie a vzdelávacie materiály prispôbené ich potrebám;
- do roku 2013 navrhne ukazovatele týkajúce sa digitálnych kompetencií a mediálnej gramotnosti platné v celej EÚ;
- systematicky vyhodnotí dostupnosť v rámci revízií právnych predpisov na základe digitálnej agendy, napr. elektronické obchodovanie, elektronická totožnosť a elektronický podpis v súlade s Dohovorom OSN o právach osôb so zdravotným postihnutím;
- predloží do roku 2011 návrhy vychádzajúce z prieskumu možností, ktoré zaistia, že webové stránky verejného sektora (a webové stránky so základnými službami pre občanov) budú dostupné v celom rozsahu do roku 2015;
- v spolupráci s členskými štátmi a príslušnými zainteresovanými stranami umožní do roku 2012 **podpis memoranda o porozumení o digitálnom prístupe osôb so zdravotným postihnutím** v súlade s dohovorom OSN.

Členské štáty by mali:

- do roku 2011 realizovať **dlhodobé politiky týkajúce sa elektronických zručností a digitálnej gramotnosti** a podporovať príslušné stimuly pre MSP a znevýhodnené skupiny;
- do roku 2011 vykonať **ustanovenia týkajúce sa zdravotného postihnutia** v telekomunikačnom rámci a smernici o audiovizuálnych mediálnych službách;
- zahrnúť **elektronické vzdelávanie do svojich politík** modernizácie vzdelávania a odbornej prípravy vrátane osnov, hodnotenia výsledkov vzdelávania a profesionálneho rozvoja učiteľov a školiteľov,

⁵¹

Pozri Nové zručnosti pre nové pracovné miesta, KOM(2008) 868, e-Skills Elektronické zručnosti pre 21. storočie, KOM(2007) 496 a nadchádzajúcu prioritnú iniciatívu Európa 2020.

2.7. Výhody pre spoločnosť EÚ vyplývajúce z IKT

Inteligentné využívanie technológií a informácií nám pomôže reagovať na spoločenské výzvy, akými sú zmena klímy a starnúce obyvateľstvo.

Digitálnu spoločnosť je potrebné chápať ako spoločnosť s lepšími výsledkami pre všetkých. Zavádzanie IKT sa stáva rozhodujúcim prvkom dosahovania politických cieľov, akými sú podpora starnúcej spoločnosti, zmena klímy, znižovanie spotreby energie, zlepšenie účinnosti dopravy a zlepšenie mobility, posilňovanie postavenia pacientov a začleňovanie osôb so zdravotným postihnutím.

2.7.1. IKT pre životné prostredie

EÚ sa zaviazala k zníženiu emisií skleníkových plynov do roku 2020 aspoň o 20 % v porovnaní s úrovňami z roku 1990 a k zvýšeniu energetickej efektívnosti o 20 %. Sektor IKT zohráva v rámci tejto výzvy kľúčovú úlohu:

- IKT ponúka potenciál štrukturálneho prechodu na výrobky a služby menej náročné na zdroje, úspory energie v budovách a energetických sieťach, ako aj efektívnejších inteligentných dopravných systémov s nižšou spotrebou energie;
- sektor IKT by mal ísť príkladom a podávať správy o svojich výsledkoch v oblasti životného prostredia prostredníctvom prijatia spoločného rámca merania ako základu na stanovenie cieľov znižovania spotreby energie a emisií skleníkových plynov vo všetkých procesoch výroby, distribúcie, využívania a likvidácie výrobkov IKT a poskytovania služieb IKT⁵².

Spolupráca sektora IKT, ďalších sektorov a verejných orgánov je nevyhnutná na urýchlenie rozvoja a rozsiahle zavedenie riešení inteligentných sietí a meracích prístrojov, budov s takmer nulovou spotrebou energie a inteligentných dopravných systémov založených na IKT. Je nevyhnutné poskytnúť jednotlivcom a organizáciám informácie, ktoré im umožnia obmedziť ich uhlíkovú stopu⁵³. Sektor IKT by mal poskytovať modelovacie, analyzačné, monitorovacie a vizualizačné nástroje na vyhodnocovanie energetickej hospodárnosti a emisií budov, vozidiel, podnikov, miest a regiónov. Inteligentné siete sú nevyhnutné na prechod na nízkouhlíkové hospodárstvo. Umožnia aktívnu kontrolu prenosu a distribúcie prostredníctvom moderných komunikačných a kontrolných platforiem IKT infraštruktúry. Na to, aby jednotlivé siete spolupracovali účinným a bezpečným spôsobom, budú potrebné otvorené rozhrania prenosu/distribúcie.

Napríklad takmer 20 % elektrickej energie na celom svete sa spotrebuje na svietenie. Približne 70 % spotreby elektriny je pritom možné ušetriť kombináciou modernej technológie polovodičového osvetlenia známej ako Solid State Lighting (SSL) a

⁵² Oznámenie KOM(2009) 111 a odporúčanie Komisie C(2009) 7604 o mobilizácii informačných a komunikačných technológií na uľahčenie prechodu na energeticky účinné nízkouhlíkové hospodárstvo.

⁵³ Z hľadiska spoločenských výziev z prieskumu názorov Eurobarometer 2008 v 27 krajinách EÚ vyplynulo, že pre kvalitu života väčšina občanov je zdravé životné prostredie rovnako dôležité ako stav hospodárstva. 64 %-ná väčšina sa domnieva, že ochrana životného prostredia musí byť nadradená nad konkurencieschopnosť hospodárstva. 42 % občanov sa však ešte stále cíti byť nedostatočne informovaných – najmä o vplyve znečistenia životného prostredia na zdravie. 63 % občanov zároveň súhlasí s tým, že politiky, ktorých cieľom je ochrana životného prostredia, podnecujú inovácie.

inteligentných systémov riadenia osvetlenia. Osvetlenie SSL sa zakladá na technológiách polovodičového priemyslu, v ktorom má Európa silné postavenie. Na dosiahnutie zníženia emisií je potrebné skombinovať osvetu, odborné vzdelávanie a spoluprácu mnohých zainteresovaných strán.

OPATRENIA

Komisia:

- Kľúčové opatrenie 12: do roku 2011 posúdi, či **sektor IKT dodržal lehotu na prijatie spoločných metód merania** jeho energetickej hospodárnosti a množstva emisií skleníkových plynov a v prípade potreby navrhne právne opatrenia;
- Iné opatrenia:
 - podporí **partnerstvá sektora IKT a sektorov s veľkým množstvom emisií** (napr. sektor výstavby, doprava a logistika, distribúcia energie) na zvýšenie energetickej efektívnosti a zníženie emisií skleníkových plynov týchto sektorov do roku 2013;
 - posúdi do roku 2011 potenciálny **prínos inteligentných sietí k dekarbonizácii** dodávok energie v Európe a stanoví súbor minimálnych funkcií na podporu interoperability inteligentných sietí na európskej úrovni do konca roku 2010;
 - uverejní v roku 2011 **zelenú knihu o polovodičovom osvetlení Solid State Lighting (SSL)**, v rámci ktorej preskúma prekážky a predloží politické návrhy; podporí paralelne s tým demonštračné projekty v rámci programu pre konkurencieschopnosť a inovácie.

Členské štáty by mali:

- do konca roku 2011 **dohodnúť sa na spoločných dodatočných funkciách inteligentných meracích prístrojov**;
- do roku 2012 zahrnúť **špecifikácie celkových nákladov počas životnosti** (namiesto počiatočných nákladov na zakúpenie) do všetkých procesov verejného obstarávania osvetľovacích zariadení.

2.7.2. *Udržateľná zdravotná starostlivosť a podpora dôstojného a nezávislého života založená na IKT⁵⁴*

Zavádzanie technológií elektronického zdravotníctva v Európe môže zvýšiť kvalitu starostlivosti, znížiť náklady na zdravotnú starostlivosť a podporiť nezávislý život vrátane odľahlých miest. Základnou podmienkou úspechu je, že súčasťou týchto technológií bude právo jednotlivca na bezpečné uloženie zdravotných informácií o svojej osobe v zdravotnom systéme, ku ktorému sa je možné dostať prostredníctvom internetu. Aby sa mohli využívať všetky možnosti nových služieb elektronického zdravotníctva, EÚ musí odstrániť právne a organizačné prekážky, najmä tie, ktoré bránia celoeurópskej interoperabilite, a posilniť spoluprácu členských štátov.

⁵⁴

Tieto opatrenia prispievajú k európskemu partnerstvu pre inovácie, plánovaného v stratégii Európa 2020.

Iniciatíva vedúcich trhov v oblasti elektronického zdravotníctva⁵⁵ podporí stanovenie noriem, testovanie interoperability a osvedčovanie elektronických zdravotných záznamov a zariadení. Nové služby telemedicíny, akými sú lekárske konzultácie prostredníctvom internetu, zlepšená pohotovostná starostlivosť a prenosné prístroje umožňujúce monitorovanie zdravotného stavu ľudí trpiacich chronickými chorobami a zdravotnými postihnutiami, môžu poskytnúť slobodu pohybu, ktorú títo pacienti nikdy predtým nemali.

Prostredníctvom technológií **asistovaného bývania (Ambient Assisted Living, AAL)** budú IKT dostupné každému. **Spoločný program** EÚ a členských štátov venovaný AAL a súvisiaci pokročilý výskum, ako aj aplikácie, akými sú diaľková starostlivosť a online podpora pre sociálne služby budú posilnené, aby sa vzťahovali na osvedčovanie opatrovateľov (t. j. aby mohli fungovať ako medzičlánok a pomôcť osobám, ktoré by inak mali problémy s používaním internetu, využívať informačné služby) a aby sa vytvorili nové možnosti poskytovania služieb prostredníctvom IKT najzraniteľnejším členom spoločnosti. Týmto programom sa zaistí, že digitálna spoločnosť umožní nezávislý a dôstojný život ľuďom, ktorí sú slabí alebo ktorí trpia chronickými chorobami alebo sú zdravotne postihnutí. Prostredníctvom AAL sa podporia inovácie a zavádzanie riešení na základe IKT v kľúčových oblastiach, akými sú predchádzanie pádom (týka sa viac než jednej tretiny osôb vo veku nad 65 rokov) a podpora osôb trpiacich demenciou (týka sa viac ako 7 miliónov ľudí v EÚ), s cieľom do roku 2015 zdvojnásobiť počet osôb vo vyššom veku bývajúcich samostatne.

OPATRENIA

Komisia bude spolupracovať s príslušnými orgánmi členských štátov a všetkými zainteresovanými stranami, aby

- **Kľúčové opatrenie 13:** vykonala pilotné opatrenia s cieľom poskytnúť **Európanom bezpečný online prístup** k ich údajom o zdravotnom stave do roku 2015 a dosiahnuť do roku 2020 široké zavedenie služieb telemedicíny;
- **Kľúčové opatrenie 14:** navrhla odporúčanie, v ktorom bude určený **minimálny súbor všeobecných údajov o pacientovi** na účely interoperability záznamov o pacientoch, ku ktorým sa bude možné dostať online alebo ktoré si bude možné elektronickým spôsobom vymieňať cezhranične s inými členskými štátmi do roku 2012⁵⁶;
- **Iné opatrenia:**
 - podporila **normy⁵⁷, testovanie interoperability a osvedčovanie** systémov elektronickej zdravotnej starostlivosti v celej EÚ do roku 2015 prostredníctvom dialógu zainteresovaných strán;
 - posilnila **spoločný program asistovaného bývania (AAL)** s cieľom umožniť ľuďom vo vyššom veku a osobám so zdravotným postihnutím nezávislý život a aktívnu účasť na živote v spoločnosti.

⁵⁵ Pozri KOM(2007) 860 a SEK(2009) 1198.

⁵⁶ V súlade s požiadavkami na ochranu údajov.

⁵⁷ Na základe mandátu 403 (CEN).

2.7.3. Podpora kultúrnej rozmanitosti a tvorivého obsahu

Dohovor UNESCO o kultúrnej rozmanitosti z roku 2005 (ratifikovaný na úrovni EÚ v roku 2006) obsahuje ustanovenia o podpore a ochrane kultúrnej rozmanitosti na celom svete a sa rovnako vzťahuje aj na nové digitálne prostredia. Nové digitálne médiá fakticky umožňujú širšiu distribúciu kultúrneho a tvorivého obsahu, pretože reprodukovanie je lacnejšie a rýchlejšie a autori a poskytovatelia obsahu získajú viac príležitostí zasiahnuť nové a širšie publikum – dokonca na celom svete. Internet je takisto hnacou silou väčšieho pluralizmu v médiách, keďže sprístupňuje širšie spektrum zdrojov a názorov, ako aj poskytuje jednotlivcom, ktorí by inak nemuseli mať tú možnosť, prostriedky neobmedzene a otvorene sa vyjadrovať.

V Európe prebiehala digitalizácia kín na základe technických (normy) a hospodárskych (obchodný model) dôvodov pomalšie, ako sa predpokladalo. Niektorým druhom kín dokonca hrozí zatvorenie z dôvodu vysokých nákladov na digitálne vybavenie. Preto je potrebné podporiť digitalizáciu kín, aby sa zachovala kultúrna rozmanitosť.

Aj roztrieštenosť a komplexnosť súčasného systému vydávania licencií zabraňuje digitalizácii veľkej časti európskeho novšieho kultúrneho dedičstva. Právne vyrovnanie sa musí zlepšiť a *Europeana* – verejná digitálna knižnica EÚ – sa musí posilniť. Na financovanie rozsiahlej digitalizácie je potrebné zvýšenie verejného financovania popri iniciatívach so súkromnými partnermi za predpokladu, že umožnia všeobecnú prístupnosť európskeho spoločného kultúrneho dedičstva online.⁵⁸ Európske kultúrne dedičstvo by sa malo lepšie sprístupniť všetkým Európanom prostredníctvom modernizácie a využívania moderných prekladových technológií.

Smernica o audiovizuálnych mediálnych službách na úrovni EÚ upravuje koordináciu vnútroštátnych predpisov týkajúcich sa všetkých audiovizuálnych médií, tradičného televízneho vysielania, ako aj služieb na požiadanie. Obsahuje ustanovenia na podporu európskej tvorby v službách podobných televíznemu vysielaniu a službách na požiadanie.

OPATRENIA

Komisia:

- **Kľúčové opatrenie 15:** do roku 2012 navrhne **udržateľný model financovania** verejnej digitálnej knižnice EÚ *Europeana* a digitalizácie obsahu;
- **Iné opatrenia:**
 - do roku 2012 navrhne opatrenia na základe výsledkov konzultácií o jej zelenej knihe **Uvoľnenie potenciálu kultúrneho a kreatívneho priemyslu**;
 - do roku 2011 vydá odporúčanie o podpore digitalizácie európskych kín;

⁵⁸

Komisia požiadala „skupinu pre reflexiu“, aby vydala odporúčania k tejto problematike do konca roku 2010, pozri tlačovú správu IP/10/456.

- do konca roku 2011 zaistí vykonávanie ustanovení **smernice o audiovizuálnych mediálnych službách vzťahujúcich sa na kultúrnu rozmanitosť** v prípade potreby prostredníctvom spolu- a samoregulácie a vyžiada si informácie od členských štátov o ich uplatňovaní.

2.7.4. Elektronická štátna správa

Služby elektronickej štátnej správy poskytujú každému občanovi a podniku nákladovo efektívnejší prístup k lepším službám a k participatívnej otvorenej a transparentnej správe štátu. Služby elektronickej štátnej správy môžu znížiť náklady a ušetriť čas štátnej administratívy, občanov a podnikov. Ak sa do nich zahrnie vzájomná výmena údajov o životnom prostredí a informácií o ňom, môžu takisto pomôcť znížiť riziká zmeny klímy a obmedziť hrozby zapríčinené prírodou a človekom. Aj napriek vysokej dostupnosti služieb elektronickej štátnej správy v Európe existujú ešte dnes rozdiely medzi členskými štátmi a občania len v malej miere tieto služby využívajú. V roku 2009 využívalo internet na prístup k službám elektronickej štátnej správy iba 38 % občanov EÚ v porovnaní so 72 % podnikov. S narastajúcou mierou rozširovania verejných služieb online, ich kvalitou a dostupnosťou sa zintenzívni aj celkové zavádzanie internetu.

Európske vlády sa zaviazali, že do roku 2015⁵⁹ široko rozšíria služby elektronickej štátnej správy, ktoré budú orientované na užívateľa, osobné a na viacerých platformách. Na tento účel by mali vlády podniknúť kroky, ktoré zabránia všetkým nepotrebným technickým požiadavkám, napríklad aplikáciám, ktoré fungujú iba v špecifických technických prostrediach alebo si vyžadujú špecifické zariadenia. Komisia pôjde príkladom a zavedie inteligentnú elektronickú správu. Tieto služby budú podporovať efektívnejšie administratívne postupy, uľahčia výmenu informácií a zjednodušia styk s Komisiou, pričom užívatelia získajú viac možností a zvýši sa účinnosť, efektívnosť a transparentnosť Komisie.

Väčšina **verejných služieb online sa neposkytuje cezhranične** v neprospech mobility podnikov a občanov. Verejné orgány sa doposiaľ zameriavali na vnútroštátne potreby a nebrali dostatočne na vedomie rozmer elektronickej štátnej správy na jednotnom trhu. Viaceré iniciatívy týkajúce sa jednotného trhu a právne nástroje (ako smernica o službách alebo akčný plán elektronického obstarávania) však závisia od možnosti podnikov spolupracovať a obchodovať s orgánmi štátnej správy elektronickým spôsobom a v medzištátnom meradle⁶⁰.

Nato, aby mohli vzniknúť a byť zavedené cezhraničné verejné služby online, je potrebná lepšia administratívna spolupráca v Európe. Patrí sem zavedenie bezproblémového elektronického obstarávania, ako aj praktická elektronická

⁵⁹ Komisia spolupracuje s členskými štátmi na akčnom pláne, ktorého cieľom je plnenie záväzkov z roku 2009. Vyhlásenie o elektronickej štátnej správe z Malmö.

⁶⁰ Budúce verejné služby online sa budú opierať o uvedené efektívne a interoperabilné rámce a nástroje pre správu a overovanie totožnosti.

identifikácia a praktické elektronické overovanie cezhraničných služieb (vrátane vzájomného uznávania úrovne zabezpečenia overenia)⁶¹.

Online služby sektora životného prostredia ako kategória služieb elektronickej štátnej správy buď ešte nie sú dostatočne rozvinuté, alebo sú roztrieštené pozdĺž vnútroštátnych hraníc. Malo by sa prehodnotiť a zmodernizovať právne predpisy Spoločenstva v tejto oblasti. Takisto inovačné riešenia ako moderné siete senzorov môžu pomôcť získať chýbajúce potrebné údaje.

OPATRENIA

Komisia:

- **Kľúčové opatrenie 16:** do roku 2012 predloží návrh **rozhodnutia Európskeho parlamentu a Rady o zaistení vzájomného uznávania elektronickej totožnosti a elektronického overovania** v celej EÚ založeného na online „overovacích službách“ poskytovaných vo všetkých členských štátoch (ktoré môžu používať najvhodnejšie úradné dokumenty o občanoch – vydané verejným alebo súkromným sektorom);
- **Iné opatrenia:**
 - podporí **bezproblémové cezhraničné služby elektronickej štátnej správy na jednotnom trhu** prostredníctvom programu pre konkurencieschopnosť a inovácie (PKI) a programu pre riešenia interoperability pre európske orgány verejnej správy (ISA);
 - do roku 2011 vykoná revíziu smernice o prístupe verejnosti k informáciám o životnom prostredí;⁶²
 - bude spolupracovať s členskými štátmi a zainteresovanými stranami pri zavádzaní **cezhraničných online služieb sektora životného prostredia**, najmä moderných sietí senzorov;
 - do roku 2011 vymedzí v **bielej knihe** konkrétne kroky **prepájania kapacít elektronického obstarávania** v rámci jednotného trhu;
 - bude príkladom otvorenej a transparentnej elektronickej správy tým, že v roku 2010 vytvorí a začne realizovať ambiciózny **akčný plán Elektronickej komisia na roky 2011 až 2015** vrátane úplného elektronického obstarávania.

Členské štáty by mali:

- zabezpečiť, aby boli **služby elektronickej štátnej správy interoperabilné v celom rozsahu** a prekonať organizačné, technické alebo sémantické prekážky a podporiť Ipv6;
- zaistiť, aby jednotné kontaktné miesta fungovali ako plnohodnotné centrá elektronickej štátnej správy nielen v medziach požiadaviek a oblastiach, na ktoré sa vzťahuje smernica o službách;

⁶¹ Vytvorenie plne elektronického colného prostredia v EÚ do roku 2013 poskytne obchodníkom služby elektronickej štátnej správy vysokej kvality, bude zahŕňať interoperabilné vnútroštátne systémy IT a umožní správu colných režimov v celom Spoločenstve.

⁶² Smernica 2003/4/ES o prístupe verejnosti k informáciám o životnom prostredí

- dohodnúť sa do roku 2011 na **spoločnom zozname kľúčových cezhraničných verejných služieb**, ktoré budú zodpovedať jasne stanoveným potrebám, aby podnikatelia mohli zakladať a viesť svoje firmy kdekoľvek v Európe nezávisle od ich miesta pôvodu a aby občania mohli študovať, pracovať, bývať a ísť do dôchodku kdekoľvek v Európskej únii. Tieto kľúčové služby by mali byť dostupné online do roku 2015.

2.7.5 *Intelligentné dopravné systémy pre efektívnu dopravu a lepšiu mobilitu*

Vďaka intelligentným dopravným systémom (IDS) je doprava účinnejšia, rýchlejšia, jednoduchšia a spoľahlivejšia. Pozornosť sa sústreďuje na intelligentné riešenia, ktorých cieľom je integrácia toku cestujúcich a nákladu prostredníctvom jednotlivých druhov dopravy a udržateľné riešenia odstraňovania nedostatkov infraštruktúry na cestách, železničiach, vzdušných, morských a vodných cestách.

Akčný plán pre IDS a s ním súvisiaca smernica podporujú v oblasti cestnej dopravy a jej rozhraní s inými druhmi dopravy zavádzanie poskytovania informácií o premávke a cestovaní v reálnom čase a dynamických systémov riadenia premávky v záujme zmiernenia zaťaženia a podpory ekologickejšej mobility spolu so zvyšovaním zabezpečenia a bezpečnosti dopravy. Riešenia v oblasti riadenia letovej prevádzky Jednotného európskeho neba (SESAR) budú zahŕňať letecké navigačné služby a podporné systémy. Riečne informačné služby (RIS) a služby elektronickej námornej dopravy umožnia lepšiu, bezpečnejšiu a efektívnejšiu riečnu a námornú dopravu. Cieľom Európskeho systému riadenia železničnej dopravy je zaviesť celoeurópsky systém kontroly rýchlosti a telematické aplikácie v rámci služieb železničnej nákladnej⁶³ a osobnej dopravy podporia cezhraničné služby a poskytnú cestujúcim nástroje na plánovanie ich cesty (vrátane vlakových a iných spojov, pomoc pri rezervácií, platbe a vystopovania batožiny).

OPATRENIA

Komisia:

- zrýchli zavádzanie IDS, najmä v cestnej a mestskej doprave, prostredníctvom uplatňovania smernice o IDS v záujme interoperability a rýchlej normalizácie;
- prijme do roku 2010 stratégiu zavádzania riešení v oblasti riadenia letovej prevádzky Jednotného európskeho neba (SESAR);
- predloží do roku 2011 návrh smernice o zavádzaní služieb elektronickej námornej dopravy;
- predloží do roku 2011 návrh smernice, v ktorej stanoví špecifikácie telematických aplikácií v oblasti služieb osobnej železničnej dopravy.
- *Členské štáty by mali:*
 - plniť svoje povinnosti v rámci plánu zavádzania Európskeho systému riadenia železničnej dopravy, najmä pokiaľ ide o linky, ktoré ním majú byť vybavené do

⁶³

Ú. v. EÚ L 13, 18.1.2006, s. 1.

roku 2015.

2.8. Medzinárodné aspekty digitálnej agendy.

Cieľom európskej digitálnej agendy je, aby sa Európa stala celosvetovým lídrom v oblasti inteligentného, udržateľného a inkluzívneho rastu. Všetkých sedem pilierov digitálnej agendy má medzinárodný rozmer. Predovšetkým jednotný digitálny trh sa musí otvoriť svetu, pretože pokrok v mnohých politických otázkach sa dá dosiahnuť iba na medzinárodnej úrovni. Interoperabilita a normy uznané na celom svete môžu prispieť k podpore rýchlejšieho zavádzania inovácií prostredníctvom zníženia rizík a nákladov na nové technológie. Zvýšené ohrozenie bezpečnosti informačných technológií sa tiež musí riešiť na medzinárodnej úrovni. Európske regulačné riešenia vychádzajúce z rovnosti príležitostí, transparentnej štátnej správy a transparentného riadenia a trhov otvorených hospodárskej súťaži takisto poskytujú inšpiráciu celému svetu. Napokon je dôležité aj porovnávať európsky pokrok týkajúci sa digitálnej agendy s najlepšimi výsledkami dosiahnutými na medzinárodnej úrovni.

Preto má medzinárodná dimenzia digitálnej agendy v záujme zrealizovania uvedených opatrení rozhodujúci význam, najmä vzhľadom na strategický význam internetu. Európa si musí zachovať svoje vedúce postavenie a zasadzovať sa za to, aby sa internet v súlade s tuniským programom spravoval čo najotvorenejším a najinkluzívnejším spôsobom. Internet bude v súčasnosti a ešte väčšmi v budúcnosti zahŕňať širokú škálu zariadení a aplikácií prenikajúcich do všetkých oblastí života bez ohľadu na geografickú polohu. Je to veľkolepý nástroj slobody prejavu na celom svete.

Komisia bude v záujme podpory zavádzania inovácií aj na medzinárodnej úrovni vytvárať priaznivé podmienky pre vonkajší obchod s digitálnym tovarom a digitálnymi službami, napr. prostredníctvom užších partnerstiev, ktorých cieľom bude sprístupňovať trhy a poskytovať príležitosti na investovanie, odstraňovať prekážky colnej a inej povahy na celom svete, zlepšovať ochranu práv duševného vlastníctva a zabráňovať deformáciám trhu.

Dohoda o informačných technológiách (ITA) z roku 1997 priniesla hmatateľné výsledky v podobe podpory zavádzania informačných technológií v Európe a na celom svete. ITA sa však musí v súčasnosti zaktualizovať, aby zahŕňala najnovší vývoj, najmä technologickú a produktovú konvergenciu.

V medzinárodných obchodných dohodách sa musí viac zohľadňovať aj technologický pokrok dosiahnutý v oblasti digitálnych služieb a práv duševného vlastníctva.

OPATRENIA

Komisia:

- podporí internacionalizáciu správy internetu a globálnu spoluprácu v záujme zachovania stability internetu, pričom bude vychádzať z modelu mnohých zainteresovaných strán;

- podporí zachovanie Fóra správy internetu aj po roku 2010;
- spolupracuje s tretími krajinami **na zlepšovaní podmienok medzinárodného obchodu** s digitálnym tovarom, a digitálnymi službami a to aj v súvislosti s právami duševného vlastníctva;
- požiada o mandát na zosúladienie medzinárodných dohôd s technologickým pokrokom alebo v prípade potreby navrhne nové nástroje.

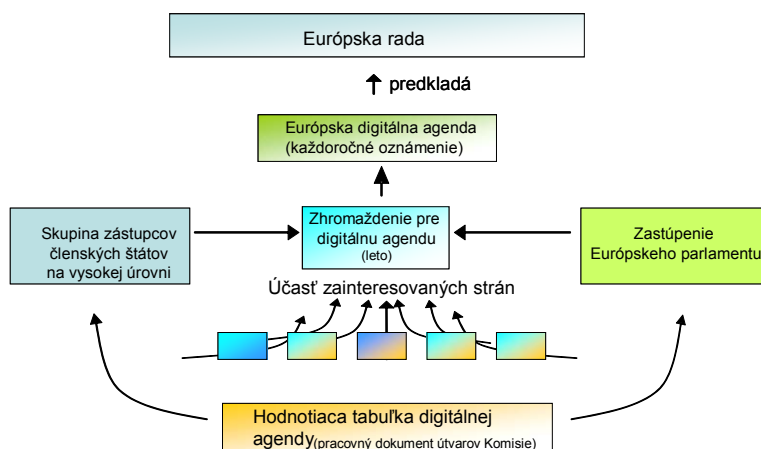
3. REALIZÁCIA A SPRÁVA

Najväčšou výzvou je zaistiť rýchle prijatie a realizáciu týchto opatrení, ktoré sú potrebné na dosiahnutie našich cieľov. Musíme spoločne odhodlane postupovať a mať spoločnú víziu, aby sme dosiahli túto zásadnú zmenu v Európe.

Úspech digitálnej agendy si vyžaduje precízne vykonanie komplexného súboru opatrení v súlade s riadiacou štruktúrou Európa 2020. Ako je znázornené na **obrázku 6**, Komisia preto:

1. **Vytvorí vnútorný koordinačný mechanizmus** – jeho jadro bude tvoriť skupina komisárov, ktorej úlohou bude zaistiť účinnú politickú koordináciu v jednotlivých politických oblastiach s osobitným dôrazom na súbor legislatívnych iniciatív navrhnutých v rámci digitálnej agendy (príloha 1).

Obrázok 6: Cyklus správy európskej digitálnej agendy

2. Úzko spolupracuje s členskými štátmi, Európskym parlamentom a všetkými zainteresovanými stranami, najmä prostredníctvom:
 - zriadenia „skupiny na vysokej úrovni“ na spoluprácu s členskými štátmi;
 - účasti na pravidelnom dialógu so zástupcami Európskeho parlamentu;
 - zriadenia platforiem zameraných na opatrenia v siedmich oblastiach opatrení so širokou škálou zainteresovaných strán.

3. **Bude mapovať pokrok v oblasti digitálnej agendy** prostredníctvom každoročného uverejňovania hodnotiacej tabuľky v máji⁶⁴, ktorá bude obsahovať:
 - prehľad sociálno-ekonomického vývoja na základe kľúčových ukazovateľov vybraných podľa ich vhodnosti v súvislosti s hlavnými politickými otázkami (príloha 2)⁶⁵;
 - aktualizácia dosiahnutého pokroku v rámci všetkých politických opatrení vymedzených v digitálnej agende.
4. Bude organizovať širokú diskusiu zainteresovaných strán o pokroku zachytenom v digitálnych hodnotiacich tabuľkách vo forme **výročnej schôdze zhromaždenia pre digitálnu agendu** v júni, na ktorom sa zúčastnia spolu členské štáty, inštitúcie EÚ, zástupcovia občanov a priemyslu, aby posúdili pokrok a vynárajúce sa výzvy. Prvá schôdza zhromaždenia pre digitálnu agendu sa uskutoční v prvej polovici roku 2011.
5. V súlade s riadiacou štruktúrou Európa 2020 Komisia predloží Európskej rade správu o výsledkoch týchto aktivít formou výročnej správy o dosiahnutom pokroku.

⁶⁴ Tieto hodnotiace tabuľky sú základom rámca vyhodnocovania digitálnej agendy.

⁶⁵ Zdrojom ukazovateľov je hodnotiaci rámec na obdobie rokov 2011 – 2015, ktorý schválili členské štáty v novembri 2009. Ide o koncepčný rámec na zostavovanie štatistiky o informačnej spoločnosti, ako aj zoznam hlavných ukazovateľov na referenčné porovnávanie.

Príloha 1: Tabuľka legislatívnych opatrení

Legislatívne opatrenie/návrhy Komisie	Dátum uskutočnenia
Pulzujúci digitálny jednotný trh	
Kľúčové opatrenie 1: Predloženie návrhu rámcovej smernice o združeních kolektívnej správy práv duševného vlastníctva, ktorou sa ustanoví celoeurópske vydávanie licencií pre (online) správu práv	2010
Kľúčové opatrenie 1: Predloženie návrhu smernice o osirelých dielach na uľahčenie digitalizácie a šírenia kultúrnych diel v Európe	2010
Kľúčové opatrenie 4: Revízia rámca EÚ na ochranu údajov s cieľom posilniť dôveru jednotlivcov v digitálny svet a posilniť ich práva	2010
Predloženie návrhov na aktualizáciu smernice o elektronickom obchode zahrnutím online trhov	2010
Kľúčové opatrenie 2: Predloženie návrhu opatrení, ktorými sa do určitého presne stanoveného dátumu prechod na Jednotnú oblasť platieb v eurách (Single Euro Payment Area – SEPA) stane povinným	2010
Kľúčové opatrenie 3: Revízia smernice o elektronickom podpise s cieľom zabezpečiť ich cezhraničné uznávanie a interoperabilitu bezpečných systémov elektronického overovania totožnosti	2011
Predloženie návrhu nástroja zmluvného práva, ktorým sa doplní smernica o právach spotrebiteľov	2011
Predloženie návrhov opatrení na väčšiu harmonizáciu zdrojov číslovania na účely poskytovania obchodných služieb v celej Európe	2011
Predloženie správy o revízii smernice o presadzovaní práv duševného vlastníctva	2012
Predloženie správy o potrebe dodatočných opatrení na podporu cezhraničných a celoeurópskych licencií	2012
Kľúčové opatrenie 1: Revízia smernice o opakovanom použití informácií verejného sektora, predovšetkým jej rozsah a zásady stanovovania poplatkov za prístup k nim a ich využívanie	2012
Návrh online systému riešenia sporov pre celú EÚ pri transakciách v rámci elektronického obchodu	2012
Interoperabilita a normy	
Kľúčové opatrenie 5: Predloženie návrhov na reformu pravidiel	2010

Legislatívne opatrenie/návrhy Komisie	Dátum uskutočnenia
využívania noriem IKT v Európe, aby sa mohli využívať normy určitých IKT fôr a konzorcií	
Vydanie usmernení o základných právach duševného vlastníctva a podmienkach udeľovania licencií v súvislosti s vytváraním noriem vrátane sprístupňovania informácií ex-ante	2011
Predloženie správy o možnosti zrealizovať opatrenia, ktoré by boli podnetom pre významných aktérov na trhu, aby udelili licencie na informácie o interoperabilite	2012
Dôvera a bezpečnosť	
Kľúčové opatrenie 6: Predloženie návrhu nariadenia na modernizáciu Európskej agentúry pre bezpečnosť sietí a informácií (ENISA) a návrhov na zriadenie CERT pre inštitúcie EÚ	2010
Kľúčové opatrenie 4: Preskúmanie rozšírenia ustanovení o povinnosti oznamovať narušenia bezpečnosti v rámci modernizácie regulačného rámca EÚ na ochranu osobných údajov	2010
Kľúčové opatrenie 7: Predloženie návrhu opatrení na boj proti počítačovým útokom	2010
Kľúčové opatrenie 7: Predloženie návrhu pravidiel právomoci v kybernetickom priestore na úrovni EÚ a na medzinárodnej úrovni	2013
Rýchly a ultrarýchly prístup k internetu	
Kľúčové opatrenie 8: Predloženie návrhu rozhodnutia Európskeho parlamentu a Rady o programe európskej politiky rádiového frekvenčného spektra na efektívnejšie riadenie rádiového frekvenčného spektra	2010
Kľúčové opatrenie 8: Vydanie odporúčania na podporu investícií do sietí s NGA	2010
Zvyšovanie digitálnej gramotnosti, zlepšovanie digitálnych zručností a začleňovania osôb	
Predloženie návrhu na zaistenie toho, aby webové stránky verejného sektora (a webové stránky so základnými službami pre občanov) boli dostupné v celom rozsahu do roku 2015	2011
Kľúčové opatrenie 10: Predloženie návrhu, aby sa digitálna gramotnosť a digitálne kompetencie stali prioritami nariadenia o Európskom sociálnom fonde (2014 – 2020)	2013
Výhody pre spoločnosť EÚ vyplývajúce z IKT	

Legislatívne opatrenie/návrhy Komisie	Dátum uskutočnenia
Predloženie návrhu súboru minimálnych funkcií na podporu interoperability inteligentných sietí na európskej úrovni	2010
Predloženie návrhu v prípade potreby spoločných metód merania energetickej hospodárnosti sektora IKT a množstva emisií skleníkových plynov	2011
Vydanie odporúčania o digitalizácii európskych kín	2011
Revízia smernice o prístupe verejnosti k informáciám o životnom prostredí	2011
Predloženie návrhu smernice o zavádzaní služieb elektronickej námornej dopravy	2011
Predloženie návrhu smernice, ktorou sa stanovujú špecifikácie telematických aplikácií v oblasti služieb osobnej železničnej dopravy	2011
Kľúčové opatrenie 14: Vydanie odporúčania, v ktorom bude určený minimálny súbor všeobecných údajov o pacientovi na účely interoperability záznamov o pacientoch, ku ktorým sa bude možné dostať online alebo ktoré si bude možné elektronickým spôsobom vymieňať cezhranične s inými členskými štátmi	2012
Kľúčové opatrenie 16: Predloženie návrhu rozhodnutia Európskeho parlamentu a Rady o tom, aby členské štáty zaistili vzájomné uznávanie elektronickej identifikácie a elektronického overovania totožnosti v celej EÚ založené na online „overovacích službách“	2012

Príloha 2: Kľúčové ciele dosahovania výsledkov

Zdrojom týchto ukazovateľov je najmä hodnotiaci rámec na obdobie rokov 2011 – 2015⁶⁶, ktorý schválili členské štáty v novembri 2009.

1. Ciele v oblasti širokého pásma:

- základné širokopásmové služby pre všetkých do roku 2013: základné širokopásmové pripojenie pre 100 % občanov EÚ. (Východiskový stav: v decembri 2008 malo k DSL prístup 93 % všetkých obyvateľov EÚ.)
- rýchle širokopásmové služby do roku 2020: 100 % prístup občanov EÚ k širokopásmovému pripojeniu s rýchlosťou min. 30 Mbps. (Východiskový stav: v januári 2010 bolo k širokému pásmu s rýchlosťou min. 10 Mbps pripojených 23 % obyvateľov.)
- ultrarýchle širokopásmové služby do roku 2020: 50 % európskych domácností by malo mať pripojenie s rýchlosťou vyššou ako 100 Mbps. (Bez východiskového stavu.)

2. Digitálny jednotný trh:

- podpora elektronického obchodovania: 50 % obyvateľstva by malo do roku 2015 nakupovať prostredníctvom internetu. (Východiskový stav: v roku 2009 si v posledných 12 mesiacoch 37 % osôb vo veku 16 – 74 rokov objednalo tovar alebo služby na osobnú spotrebu.)
- cezhraničné elektronické obchodovanie: 20 % obyvateľstva by malo do roku 2015 cezhranične nakupovať prostredníctvom internetu. (Východiskový stav: v roku 2009 si v posledných 12 mesiacoch 8 % osôb vo veku 16 – 74 rokov objednalo tovar alebo služby predajcov z inej krajiny EÚ.)
- elektronické obchodovanie pre podniky: 33 % MSP by do roku 2015 malo nakupovať/predávať prostredníctvom internetu. (Východiskový stav: počas roku 2008 nakupovalo 24 % a predávalo 12 % podnikov elektronickým spôsobom, čo predstavovalo sumu rovnajúcu sa 1 % obratu/celkového nákupu alebo vyššiu.)
- jednotný trh telekomunikačných služieb: rozdiel medzi cenami za roaming a vnútroštátnymi sadzbami by sa mal do roku 2015 rovnať nule. (Východiskový stav: v roku 2009 bola priemerná cena za minútu roamingu 0,38 centov (za odchádzajúci hovor) a priemerná cena za minútu všetkých telefónnych hovorov v EÚ bola 0,13 centov (vrátane roamingu).)

⁶⁶

Viac informácií: hodnotiaci rámec 2011 – 2015. Ide o koncepčný rámec na zostavovanie štatistiky o informačnej spoločnosti, ako aj zoznam hlavných ukazovateľov porovnávania.

3. Digitálne začleňovanie osôb:

- zintenzívnenie pravidelného používania internetu zo 60 % na 75 % do roku 2015 a zo 41 % na 60 % v skupine znevýhodnených osôb. (Údaje týkajúce sa východiskového stavu sú za rok 2009).
- do roku 2015 znížiť počet obyvateľov, ktorí nikdy nepoužili internet, o polovicu (na 15 %). (Východiskový stav: v roku 2009 bolo 30 % osôb vo veku 16 – 74 rokov, ktoré nikdy nepoužili internet.)

4. Verejné služby:

- elektronická štátna správa do roku 2015: služby elektronickej štátnej správy využíva 50 % občanov, z ktorých viac ako polovica vyplňuje online formuláre. (Východiskový stav: v roku 2009 využívalo 38 % osôb vo veku 16 – 74 rokov v posledných 12 mesiacoch služby elektronickej štátnej správy a 47 % z nich využívalo tieto služby na zasielanie vyplnených formulárov.)
- cezhraničné verejné služby: sprístupniť online do roku 2015 všetky kľúčové cezhraničné verejné služby nachádzajúce sa na zozname, na ktorom sa členské štáty musia dohodnúť do roku 2011. (Bez východiskového stavu.)

5. Výskum a inovácie:

- zvýšenie financovania výskumu a rozvoja IKT: zdvojnásobenie verejných investícií na 11 miliárd EUR. (Východiskový stav: rozpočtové prostriedky vyčlenené na správu IKT alebo výdavky na výskum a rozvoj (ICT GBAORD) boli v roku 2007 na úrovni 5,7 miliárd EUR v nominálnej hodnote.)

6. Nízkouhlíkové hospodárstvo:

- podpora osvetlenia s nízkou spotrebou energie: do roku 2020 by sa mala znížiť celková spotreba energie na osvetlenie aspoň o 20 %. (Bez východiskového stavu.)